

Badische Landesbibliothek Karlsruhe

Digitale Sammlung der Badischen Landesbibliothek Karlsruhe

Catholicon

Johannes <lanuensis>

[Straßburg], zwischen 1475-78

De prima parte istius operis scilicet de orthographia

[urn:nbn:de:bsz:31-299478](#)

Domus Sapientiae

Incipit summa que vocatur catholicon edita a fratre iohanne de ianua ordinis fratrum predicatorum.

Rosodia quedam pars grammaticae nuncupatur. Partes siquidem grammaticae sunt quatuor. scilicet orthographia, ethimologia, dialectistica, & prosodia. Orthographia dicitur ab ortho quod est rectum & graphia scriptura. Inde orthographia id est tractatus de recta scriptura literis et syllabus. Ethimologia dicitur ab ethimone quod est verum & logos sermo. Inde ethimologia, tractatus de veritate omnium ptiuoriorum absolute. Dialectica dicitur a dia quod est de et similes quod est constructio. In de dialectistica, tractatus de constructione perfecta. Prosodia vero dicitur a pros quod est ad, et odos quod est cantus. Inde prosodia, id est tractatus de cuiuslibet distinctione etiam libet dicere. Principaliter autem in isto tractatu sive libro intendendo de prosodia, licet etiam de alijs tribus ptiibz aliqua hic tangam. Unde tractatus iste tangit a principaliori intereo, si placet prosodia nuncupetur, vel si magis placet liber iste vocetur catholico eo quod sit omnibus & universalis. Valer siquidem ad oes ferme scientias. Nam hic defacili inueniret unde distinctiones formen et deriuenter, quomodo scribantur & pferantur, qualiter exponantur & ethimologizentur & struantur. Inuenies etiam hic multas utiles questiones naturales, theologicas, motas & declaratas. Ordo autem istius libri talis est. Primo licet principaliter intendam de prosodia, tamen quia orthographia est quoddam via ad prosodia, agam de orthographia. Secundo de prosodia. Tercio de ethimologia et dialectistica, quasi mixta aliqua dicam. Deinde specialiter de constructione et suis speciebus & partibus, neconon de regimine subiungam. Quartu de orthographia, prosodia, origine, & significacione quarundam distinctionum quae sepe inveniuntur in bibliis et in dictis scorum & etiam poetarum summis ordinibus alphabeti ordinate subiungam. Libellum autem huc ad honorem dei & gloriose virginis marie et beati dominici patris nostri & omnium sanctorum electorum, neconon ad utilitatem meam & ecclesie sancte dei ex diuisis maiorum meorum dictis mense labore et diligenti studio opilauit Operis quippe ac studij mei est et fuit multis libros legere, ut ex plurimis diuersis carperem flores, quae meliora et vel liora sunt cum beato hieronimo electur. Nam sum basilius qui velut in madaeni meorie principali meruerunt. Dementia etiam est supuacua addiscere in tanta experientia. Si aliquid vero vox nostra insoniuit non a parentibus discessit limitibus. Hoc autem non presumenda de viribus propriis acceptauit, cum quasi nulle sint, sed presumat non fiduciaria laboris quae mercede totaliter in Samaritano pulso timore figebat, qui platis in pecunia se misericordia duobus denariis superroganti cuncta reddere est professus. Delectat nos sane veritas pollicetis sed terret imensitas laboris, desiderium hortatur proficiendi, sed dehortatur infirmitas deficiendi, quam vincit zelus vestigium domini dei. In hoc autem tractantu non solum prius lectores sed etiam liberorum correctores de sacerdotio dum ei sit scientia iudicet absque veneno. Queso autem mente deuota ut quisque hunc librum legerit, apud districtum iudicet solarium mihi sue ordinis impedit, & omne quod in me sordidum deprehendit orationibus diluat. Orationis autem & expositionis virtus

te collata lector meus in recompensatione me supat. Si enim per me verba accipit, per me fratre iohanne ianuensi fratum predicatorum minimo ad deum precies devote fundat. De prima parte istius operis scilicet de orthographia.

Rima ergo pars istius libri, ut tixi est orthographia. Circa quas sic procedat. Primo namque agitur de litera. Secundo de syllaba. Tractatur autem de litera dicimus de divisione, divisionis declaratio ne, mutatione, & recto ordine literarum.

Littera sic distinguitur. Litera est minima pars opposita vocis, vel. Litera est vox indivisa, que scribi potest. Dicitur autem litera a lumenis vel a literis, eo quod antiqui scribebant in certis tabulis, & postea linebat. Literarum aliae sunt vocales, aliae consonantes. Vocales sunt quinq[ue], scilicet a, e, i, o, u, nam y, idem est quod i, vocale. Consonantia quodam sunt semiuocales & quedam mutae. Semiuocales sunt septem, scilicet l, m, n, r, s, x, z. Mutae sunt nouem, scilicet b, c, d, f, g, k, p, q, t, & i, et u, posite ante vocalem in principio eiusdem syllabe, ut iuno & venus. Tamen si est sonans an us, ita remanet abiectione us ut cuius cuius, & pompeius pompei pater hunc datum ei in quo est vocalis. Q, & k, sunt idez elementum quod est. H vero non est litera sed aspiratio nota. Liquide sunt due scilicet l, r, que posite post mutationem in eadem syllaba permetunt precedentem vocalem naturaliter longam corripere, ut assecla & tenebre. Duplices consonantes sunt tres, scilicet i, consonans posita iter duas vocales naturaliter, & x, & z, semper, ut maior dux gaza. Vocales autem dicuntur, quia per se plena vox faciunt. Semiuocales appellantur, quia plena vox non habet, ut semiuoces semiuocatos appellantur, non quod dividunt per se, habent deorum vel virorum, sed quod non sunt pleni, vel viri. Mutae dicuntur non quod omnia carmina voces, sed quod exiguum per vocis habent, sicut informis dicuntur mulier non que caret forma, sed que male est formata, & dicimus frigidum cum non qui penitus expers est calor, sed quia minime hoc videntur, unde mutae nominantur, sicut semiuocales quantumcumque a vocalibus tantum supradictas mutas. K, et Q, quatuor figurae, & non videantur aliquam habere differentiationem cum eam eandem tam in sonu quod in metro continet potestate. Et k, quod est penitus superuacua est. Nulla enim videtur ratione cur sequente a, debet scribi k. Kartago enim & caput sive per e, sive per k, scribatur, nullam faciunt nec in sonu nec in potestate eius de sonanticis differentiā. Q, vero propter nihil aliud scribenda esse videatur, nisi ut ostendat sequente u, ante alteram vocalem, in eadem syllaba positam prodere vim littere in metro, non enim facit positionem. Q, si ideo alia litera est existimanda, quod est c, debet g, quod est cum siliter propriebus u, amittenti vim literae, alia putari, & alia cum id non facit. Dicimus enim anguis sicut quis est augur sicut cur. Unde si velim cum ventate contuleram non plusquam xviii literas in latino sermone habemus. Hoc est, xvii, antiquas grecorum, & x, et f, postea additas, & eas quoque ab eisdem sumptas. Nam y, et z, grecorum causa nostrum astruimus. H, vero aspiratio nota est, & nihil aliud habet littera nisi figura, & quod in versu scribitur iter alias litteras, sicut dicit psalmus in primo maioris littera, t, & quod nulle positiones vel coniunctiones debent aspirari. Omnes autem aliae grecoratio aspirantur, ut hamus, hereto, habens.

hic liber ad priorem produxerat anno 1286. si huius inveniatur

hic·huc·heu·sicut dicit ps·m tractatu ppositonu
 Itē aspiratō vt dicit ps·m pmo maio·ponie aī oēs
 vocales·vt habeo·heres·hyems·homo·hum?·hy-
 las·Post osonantes aut quattuor tñmodo more
 antiquor grecor scz e·vt chremes t·vt thraso p·
 vt philippus r·vt pirrh?·ideo aut extrisec? h·seri-
 batur vocalib? vt minimū sonet·cōsonātibus aut i
 trisecus post vt plurimū sonet·Om̄is vero lrā v̄l
 vox plus se sonat·cū ipa aspiratio postponit q̄
 cum anteponi?·s; hoc videt fallē in vah·& ab·q̄
 aspiratō viōr postponi vocalibus & nō anteponi
Sed ad hoc respondet ps. q̄ apocopa facta est ex
 treme vocalis a cui pponebae aspiratō·nā; pfecta
 raha & aba sunt· Ideo aut absclitione facta extre-
 me vocalis·aspiratō mansit ex superiori pendens
 vocali·q; suū ē interiectōnis voce abscondita pro-
 ferri·itaq; ps abscondite extremitatis viōr cōgrue
 interiectōis naturali platonī remansisse · Et vt do-
 uatus ait· vox ē incōdie vox hec· Hec quoq; que
 plena ē vox interiectō non est· Et dicit incondita
 id ē·intus cōdita· Itē scias·q; nunq; ante i·loco cō-
 souatis posita aspiratō potest inueniri· si nec atē
 u·consonantē·vn biulcus trisillabum ē & hyeme·
 Nulla vero consonās ante se aspiratō recipit· Hic
 nota q̄ chremes xprium nomez dicte a cremo mas·
 & fm hoc caret aspiratōne·si vero habeat aspira-
 tōem chremes·tūc nō ē nomē latīm nec deriuatur
 a chremo as·vt dicit hug. · Itē idez dicit·qđ nō cre-
 dit q̄ hoc nomē xpheeta denieē a xpfor karis·s; cre-
 dit potius·q̄ cōponaē a pro vel·pcul & phonos·
 q; hoc nomē xpheeta h·habet post p·quā nullū lati-
 num debet habere Vnde vult hug. q̄ pdicte quat-
 tuor consonātes aspirētur in grecis dictōib? & n̄
 in latīmis· Idē etiā viōr velle ps· qui postq̄ dixit
 q̄ aspiratō inuenit post quattuor cōsonātes tātū
 quasi exponēs·q̄ hoc ē intelligēdū de grecis dicti-
 onib?·subiūgit aliquātulū post·t·inquit sine aspi-
 ratōne ponit in latīmis·in grecis v̄l vel p̄cipialē
 id ē·i p̄cipio vel gemiata i media dictōe aspiratō
 vt rhetor·rhodus pirrh?· Itē ps·m v̄l·li·vbi agit
 de desinētibus in es p̄du·ita dicit rhannes·netis
 & rhannis·q̄ grecū eē ostēdit aspiratō post r·po-
 sita·qđ in latīmis noībus nō fit· Idē sentit apuleius
 qui dicit·q̄ viciū facit qui aspirat pulcer vel secul-
 erū·q; c nec vlla consonās debet apd latīmos aspi-
 rari·s; vtra hoc pōt obīci de michi & nichil·s;
 dicit apulei?·qđ debet dici michi licet om̄nis v̄sus
 habeat michi· De nichilz dico·q̄ cōponit a nō &
 hilū pēne·vnde non p̄ se aspirat c·s; quasi p̄ acci-
 dens·contrahit em̄ hoc ab altero oponentium· im-
 p̄rietates aut nō sunt extēdēde·ex hoc patz·q̄ ca-
 thena nō debet aspirari· Ex pdictis patz·q̄ aspi-
 ratio ponit ante om̄es vocales apud latīmos·& post
 quattuor cōsonātes in dictōibus grecis aliquādo
 non samē est determinatū nec declaratū in grāma-
 tica a ps·nec ab aliquo autore sicut puto q̄ndo ge-
 neraliter dictōes latīne vel vocales debeat aspi-
 ri·nec quādo predicte quattuor osonātes debeat
 aspirari post i dictōibus grecis·quia nō semp ille
 cōsonātes i dictōib? grecis aspiranē· & p̄pt hoc
 difficile ē scire·& maxie mibi nō bene sciēti linguā
 grecam·q̄ndo et i quib? dictōib? aspiratō debeat
 pponi v̄l postponi vniuersaliter· Et ideo si aliq; s
 dictōes i hoc libro vel ope aspirauit nō aspiādas
 vel non aspirauit aspirandas peto veniā d̄ om̄issis·

De dyptongis

H Cire etiā debes·q̄ quedam vocales alijs
 vocalib? pponunt sicut patz in dypton-
 gis· Vnde hic de dyptongis aliquid dicaz
Dyptong? ē cōiunctio duarū vocaliū vim suarū
 retinentium in eadē sillaba· Nam v̄ posita post g·v̄l
 q̄·vel·s·sequēte vocali in eadē sillaba· amittit vim
 lrā·vt quis līngua suadet Vnde dicit ps·m primo
 maio· Est inquit·q̄ q̄ndo v̄·amittit vim tā vocalē
 q̄ consonātis·vt cū inter q̄ & aliā vocalē ponitur
 vt quis qm̄ hoc idē plerūq; patitur iter g·& aliā
 vocalē·vt sanguis līngua·s; quādoq; ātecedente
 & sequēte a vel e·hoc idē sepe fit·vt vim suam a
 mittat v tam vocalis q̄ cōsonātis·vt suadeo sua-
 uis fuesco suet?· Et qnq; idē u·trāsit in osonātē
 vt naua nauita·gaudeo gaufus· sicut ecōterario
 a consonāte transit in vocalē·vt caueo caut?· vol-
 uo volutus·faueo fautus· Item au trāsit in o p̄du-
 more antiquo·vt lotus p laurus· In u quoq; lon-
 gam trāsit·vt claudio includo· Itē ac transit m i· p
 ductā·vt quaero īquiro caedo occido·laedo illido
 Itē au p ab p̄positōe poētē in his verbis aufugo &
 aufero Dyptongi autē sūt h̄tuoz·s; au·eu·ae·& oe
 quaq; due ex toto scribunt & pferunt·scz au·& eu
 vt audio eunuchus· Alie vero due ex p̄te scribunt
 & ex p̄te pferunt·scz ae & oe·vt musae & foenuz
D Et scias·q̄ iste due dyptongi scz ae & oe·m om̄u-
 ni sermone non pferuntur·ita & in hoc libro fere
 nusq̄ scribunt· Vnde celū inuenies scriptū infra i
 suo loco in quīnta pte p̄c sine a quāuis sit ibi ae dy-
 ptongus·vnde celū quasi caelū Item senū p̄c sine o
 inuenies scriptū quāuis sit ibi oe dyptongus tacita
 q̄li foenuz·& ita de ōsimilibus intelligas· Feci tamē
 aliquādo q̄dam signū in vocali que pferet ad de-
 notandū·q̄ ibi ē dyptongus tacita·vide i caelū Dy-
 ptongi autē dicunt·q̄ bīmas p̄tongos· hoc ē bīmas
 voces comp̄hendūt·nam singule vocales suas vo-
 ces habēt Itē scias·q̄ dyptong? nunq̄ in p̄terito p
 fecto mutat ut haereo haesi·audio audiui·moenio
 moenii·excepto caedo cecidi· Et si obīciās d̄ ause-
 ro abstuli·qđ mutat au in abs· Dicim?·q̄ non est
 eius rectū p̄teritū s; accommodatū· An̄ia duertend
 etiam ē·q̄ nulla dyptongus in duas potest cōsonan-
 tes desinere·in duplēcē aut inuenit·vt sex fecis·et
 faux faucis· **D** Scias etiā·q̄ om̄is dictio prime de
 clamatōis v̄l sequēs primā declimatōi in e definēs
 cuiuscūq; casus vel numeri vel generis sit dyptō-
 gaē·vt musae electae illae ipsae quae· Recke vero
 casus vocatiōi non sequit primā declimatōem sed
 secundā·q; ex p̄te mas·ge·& neutri ē secunde· Et
 iō non dyptogae i mas·ge·sue in vocatiōi· Et ita
 de ōsimilib? ē dicēdūm· **D** De accidētibus·
R Ota insup·q̄ sicut trib? modis cōsidera-
 tur lrā·ita ei accidētē tria·scz nomē figua
 potestas· Nam in qnq; scribūt conuenit
 ei figura· Ratōe vocis cōuenit ei nomē s; in qnq; tū
 p̄nunciatō cōuenit ei potestas· Itē nō ē ignorandū
 q̄ mutatō lrā fit quīq; modis·scz casu·vt virgo
 virginis·tēpore·vt ago egi·deriuatōe·vt saxum sa-
 xosus·cōpositōe·vt arma armipotēs·antiqua pro-
 latōne·vt proes p̄ prodes· Est autē mutatō substā-
 tialis & accidētalis· Substātialis autē mutatō ē·cū
 vna lrā ponit p̄ alia·vt ago egi· Accidētalis vero
 mutatō est quādo p̄ducta eadē poēt p̄ correpta·
 vt lego legi· **A** Itē sciendū ē q̄ sex sunt species mo-
 tūs sicut dicit aristoteles in p̄mo libro pdicamen-
 toz·scz generatō·corruptō·augmentū·diminutio
 alteratō·scdm locū mutatō· Et scdm om̄nes istas

species mot⁹ habet fieri mutatō lrātū scđm genera
tōem. vt creo creaui. scđm corruptōe. vt ago egi
scđm augmentū. vt amo amau. scđm diminutōem
vt sedeo sedi. scđm alteratōem. vt lego legi. scđm
loci mutatōem. vt morteo momordi. Item scias
qđ pđuctū v. mō manet. vt ludo lusi. mō mutat ī
v. correptā. vt pūgo pupugi. tūdo tutudi. Itē v. i
o transit. vt nemus nemoris. ebur eboris. p v. ha
bet o. Itez aliquādo o. ī v. mutatur. vt tremo tre
mui. et hoc illuc. p hoc illoc. Item a. pō. in e. pō.
inuenitur ouerti. vt alitus anelitus. Preterea sciē
dum est. qđ septē vel nouem scđm p̄s. sunt lrē que
iterponūc causa euphonie. scz b. vt ambigo. ex am
p̄positōe & ago. interposta b. Item imbuo uis. ex
m & vo vis. n. mutata in m. & interposta b. scđm
quosdā. C. vt sicubi ex sī & ubi iterpoita c. lrā. Itē
nūcubi ex non & vbi. iterponit c. lrā. D. vt p̄dest
a pro & est. interposta d. vt dicit p̄s. in viij. libro
per totam declimatōe ybicunqz a vocali incipit
hoc verbū ē interponit d. iūcture opositōis. R. vt
dirimo. ex di & emo. e. m. i. interposta r. S. vt ob
scur⁹. ex ob & cura re. interposta s. lrā. T. vt idē
tide. ex idem & idē interposta t. lrā. P. vt empe⁹
& u. cōsonās vt bōs bouis. et vt dicit p̄s. in viij. li.
A boue quoqz bouū debeat fieri ī um. Sed notan
dū. qđ u. cōsonantē assumūt obliqui casus singula
res biat⁹ causa. abiiciūt autē eā qđ plurales sūt. ge
nitiu⁹. datiu⁹. abl. atiu⁹. Vñ genitiu⁹ bou. datiu⁹
at & ablatiu⁹ p sincopā lepe medi⁹ pferūc fillabe
vt bobus p bouib⁹. De p̄dictis quidā. dāt eupho
niam. ri. sus. te. um bra ca. do. & p. p. & u. cōsonās

De mutatō consonantī

Ostqđ de vocalib⁹ dixim⁹ nunc de muta
tōne consonantū dicam⁹. Scindum
ergo primo ē. qđ tres sūt cōsonātes que
manet eadem p omēs casus & non mutant̄. scz. l.
n. r. vt sal lis. flumē nis. cesar saris. T. quoqz & e.
quāuis in solis trib⁹ noib⁹ inueniant̄ que possunt
declinari. hoc idē seruat̄. vt caput tis. occiput pitis
sinciput pitis. ab eodē oposita Allec. cis. lac. ctis.
m quo t. etiam addit̄. inueniē etiā hoc latē indecli
natū. Relique vero osonātes mutant̄ vel abiiciūt
d. vt aliquid alicui⁹. m. vt tēplū pli. s. vt magnus
gni. x. vt rex gis. Sed hoc videat fallere in hoc noīe
epat̄ epatis in quo r nō remanet eadē p oēs casus.
sed die qđ intelligendū ē de noībus latinis. scz. epar
nō est latinū. Nota etiā sicut dicit p̄s. in primo ma
ioris. qđ in p̄teritis pfectis verbōz solent oēs con
sonātes mō mutari mō manē. exceptis q̄ttuor. s. l
vt celo laui. p. vt turpo paui. s. ut q̄sso q̄sso. u. x.
vt nexo xui. he em̄ nunq̄ mutant̄. Alie vero cōso
nantes modo mutant̄ modo manent. vt habeo ha
bui. in beo iussi. cōpesco cōpesci. dico dixi. ascēdo
di. ledo si. lego legi. pūgo xi. demo p̄s. p̄mo pressi
monco monui. fino fini. nequeo nequiu⁹. torqueo
torsi. deserco deserui. vro vlli. verto verti. flecto xi
Sed potest abiici de hoc verbo vello velli. in qđ
mutatur l in p̄terito. Sed dic. qđ p̄s. intellexit de re
gularibus. nā vello velli facere debuit regulariter.
Itez querē de disco didici. pello pepuli. pcello
pculi. Sed dic. qđ l & s non mutant̄ ī his verbis. scz
abiiciunt̄ poti⁹. Intelligendū ē ergo d̄ regularib⁹
& de mutantib⁹ nō de abiiciētib⁹. Nunc de singu
lis consonantib⁹ videamus.

HManet. vt bibo bibi. mutat ī p̄s. vt nubo
p̄s. scribo p̄s. vel in duo sī. vt iubeo iussi
vt vult pris. in viij. li. Quenāt̄ autē de

scripti nupsi cur nō per b̄ sed p̄ p̄scribanē. Et hoc
est causa euphonie. qđ in principio fillabe b̄ ante s
vel t̄ non p̄t̄ inueniri. vt ip̄e aptus p̄litacu⁹. Nam
absonus. abstimens & silia non in principio fillabe
cōiuncta b̄ & s h̄nt̄. cu⁹ p̄positō separat̄ ē fillaba
accienda. Igitur p̄cipia supradictōz verboru⁹
ratōabilit̄ p̄ p̄scribunē. scriptus nupt⁹ & nomi
na ex his derivata scriptor nuptie. hec p̄s. in ix. li.
In primo aut̄ dicit. qđ b̄ & s nō alias debet p̄p̄ po
ni. hoc est. in eadez fillaba cōiuncte nisi ī fine noīa
tiui cui⁹ ḡs ī bis delinit̄. vt verba bis celebs libis
Si obiect̄ de abs. dic scđm quosdāz qđ deberet ex
cipi. vel ut quidam dicit̄ intelligendū ē de polisil
labis. vt legat̄ lrā sic. non alias debet p̄poni in no
minatiūs nisi in illis cuius ḡs ī bis delinit̄

QTransit in u cōsonantē. vt pasco paui. i
x. ut dico dixi. i s. vt mulceo mulli parco
p̄s. siue pepci. Et i ḡ aīcedēte n. vt qđrū
genti quingēti sexmēti. Necnō post s posita trā
sit aliqñ in t̄ vel assumit̄ eā. ut irascor iratus nanci
scor naſcus naſcoz natus pacifcoz pacetus

STransit in c̄. ut accidit quicqz. i ḡ ve ag
gero. in l ut allido. in p̄. ve appono. in r.
vt arrideo meridies. Antiquissimi vero
p̄ ad ar frequētissime ponebat. vt arfari p̄ adfati
aruolaē p̄ aduolaē. vnde ostendit̄ t̄ ecce arcessō di
ci ab arcio verbo qđ nūc accio dicim⁹. qđ est ex ad
& cō cōpositū. Transit etiā ī s. ut assidē. i duas
quoqz sī. vt cedo cessi. in t̄. vt attamino. Itē d̄ iter
ponit̄ freq̄nter hiatus causa p̄hibēdi in opositis
vt redigo redarguo p̄dest. Retrabit̄ etiā cum se
quēs fillaba ab s & alia cōsonāte scipit. ut ī aspicio
ascendo aspicio asto. hoc autem fit ne consonās ge
minetur ante aliam consonantem.

FIn latinis dictōibus ponim⁹. vt fama si
lius. In grecis vero noib⁹ ph. ut orphe⁹
pheton. Hoc tamē scire debem⁹. qđ non
tam fixis labris est p̄nuncianda f. qđ ph. atqz hoc
solum interest.

TTransit in s. vt spargo sparsi. In x. vt re
go rex. In c̄. vt pingor p̄ict⁹. ago act⁹.
Est vbi manet integra. ut habeo habui
Est vbi mutat ī x. vt traho traxi ucho
xi. ut dicit p̄s. in nono libro
Supuacua est ut dicit pris. ī p̄mo maio.
que quāuis scribae nullam aliam uim ha
bet qđc. ut supra dictum est

PTransit in x. ut paulū pauxilluz. mala ma
xilla. uelū uexillū. in t̄ tabula taberna

KTransit in n. & maxie d̄ uel t̄ uel q̄ seq̄
tibus. ut tantū tantūdem. qđ oponit̄ a tantum &
demū. Idē identidē. eorum eorundem. num nūcubi
numquis. numqđ. anceps p̄ amceps. Am em̄ p̄positō
f uel c̄ uel q̄ seq̄ntib⁹ ī mutat ī n. ut anfract⁹ an
cīsus anquirō. Vocali vō sequēte intercipit b̄. ut
ambitus ambyses ambustus ambages. Necnō etiā
icōbus t̄ & cōburo idem fit. Idem. m. finalis dicti
onis subtrahit̄ ī metro plerumqz. si a uocali inci
piat sequēs dictō. ut illum expirantē transfixo pe
ctore flamas. uetusissimi tamen non semp̄ eā sub
trahebant̄. Ennius in x. ānaliū. Insignita fere cū
milia miliu⁹ octo. Itē m. obscur⁹ ī exeremitate di
ctionū sonū habet. ut templum aḡtū. ī p̄ncipio
ut magnus. mediocrē. ī medijs. ut umbra. Itez so
la hec semiuocalis post s ponit̄ qđ mutaruz est. ut
smirna smaragdus. & ante liquidā. ut sannis ram
nis. & quido ante s ponit̄ ī finali fillaba nomis

more mute interposita. i facit gēm. hiems hiemis.
velut mōps mōpis. celeb̄ libis. sicut dicit pris. in
primo maio. Idē in x. dicit M. manet. vt emō emī
Assumit ps. vt demo dēpsi. como compsi. pr omo
pmpsi. Gēminaē. vt mordeo momordi. Suberab̄
re rumpo rupi. Itē dicit in x. li. Emō emptū facit
qd̄ ideo assumpit p. qz non potest m. ante tū sine
p. inueniri causa euphonie. vt sumptus. prōptus.
compt? De am & circū infra dicam.

Nodo mutaē i ps. vt temno tēpsi. Vel
in v. loco consonantis. vt sterno strui.
Suberab̄. vt līquo liqui. vīco vici. cō:
iunx cōungis p. iūngis. ne verbū puteē eē. vt dicit
ps. m. ix. li. Et in. vi. li. dicit. q̄ cōiunx definit i nx.
Item. n. vt dicit p. zil. in pncipio ma. transit i g. vt
ignosco. ignotus. ignau? . ignomimia. cognosco. co:
gnatus. pōt tamē in quibusdā eo? etiā p. consilio
nem adempta videri n. vt ignarus. qz i implicib?
quoqz pōt p. adiectōem inueniri. g. vt gnar? gna
tus & sequēte g. vel c. p ea eī greci scribūt g. Et
quidam octustissimi autores romanorū euphonie
causa. vt agchiles. ageps. aggul? . alij scribunt n.
& g. vt anceps. angulus. & hoc v̄lus modernoru? habet.
Transit n. in l. vt vñus vllus. catena catella
bon? bellus. Siliter collido. colligo illido. Itē trā
site. n. in m. sequētibus b. m. p. imbellis. immineo.
impaeo? . impellor. Similiter in grecis noībus neu
tris i on. delīntib? . vt ipellion ipelliō. Trāsit etiā
i r. vt corrigo. corūpo. irrigo. Hāc aut̄ mutatōz
lrārum sciendū ē naturali quadā vocis ratōe fien
pter celeriore motū līngue labiorūqz ad vicinos
facilius trāscuntium pullus. Et scias. q̄ in. ii. li. ps.
addit pene. Vñ dicit pene v̄bicunqz cui p̄positio
ante dictōez ab r. incipientē sponite. mut. at n. in r.
vt corruso. Transit & supradicta cōsonans n. in s.
vt scindo scissus. fundo fissus. in t. vt canis catul?
In c. ec quid p. enquit. Expelliē in grecis in on. de
sinentib? cū in latīnam transēt formām. vt simo
leo. draco. sicut ecōtra addic̄ latīnis nomībus in o.
desinētibus apud grecos. vt ciceron. catō p. cicero
& catō. Transit etiā in u. vt sino siui. sterno stravi.
Manet. vt sapio pui. Assumit s. vt repro
repsi. Duplīcaē. vt reperio reperi.

Nisi eandem vim quā c. habere. nunq̄ i
principijs iſinitorum vel interrogatiōnū
quorūdam noīm posita. p. obliquos cas?
in c. literā trāsiret. vt quis cui? cui. Sili
ter a verbis habētib? q̄. m. quibusdā principijs in c.
trāſferē. vt loquor locut? . sequor secutus vt dicit
ps. in pmo maio. Et i. x. li. dicit. Deponētia i quo
mutat cā i cu. & sumētia tū. faciūt supmū loquor
locutū. sequor secutū. Et post subdit ps. in primo
li. Q. transit i s. vt torqueo torci. sicut & c. p̄co p̄
si. Similiter abiicit n. in p̄terito p̄fecto sic & c. vt
līquo liqui. vīco vici. trāsit etiā in x. vt coquo
coxi. duco duxi. Apud antiquissimos freqnētissime
loco eu. fill. abe qui. ponebaē & ecōuerso. vt arqu? coqu? oqual? . pro arc? coccus ocul? . quā p. cum
quur p. cur. De q. etiā sup̄dictū est quando deter
minauit de k. q. c.

Rime aspiratōe ponit in latīnis dictōnib?
bus. In grecis vero vel p̄cipitalis vel ge
mmata i media dictōe aspirat. vt rethor
rhodus pirrhos. Trāsit in l. vt niger nigell? . vmbra
vmbella. In s. vt arbor vel arbos. Odos p. or
dor. vetro v̄lus. In duas s. vt vro v̄ssi. gero facit
gessi. In u. cōsonantē. tero triui. sero seu. In n. vt

encus pro erens

En metro apud rectissimos vim suam
frequenter amittit. Ve virgī. in x. eney.
Ponite spes libi quisqz. Transit in m. vt
rufū p. rursus. diminuo pro dis in mao. Terent? in
adolpho. Dīminue tibi cerebrū. Et scias. q̄ dī
minuo p. tuo m. diciē a dis & minuo. id ē. in diuer
sas p̄tes minuo. Sed diminuo p. vñū m. a di & mi
nuo importat diminutōz. Item s. mutaē i n. vt sā
guis nis. in r. vt flos floris. ius iuris. in x. vt aiax
p. aias. & pistrix p. pistris. in quo sequimur dores
Illi ei ornix p. ornis dicūt. In d. vt custos custodis
p̄ses p̄sidiis. palus paludiis. in t. vt nepos nepotis.
virtus virtutis. in u. consonantē. vt bos bouis. Itē
sepe p. z. solem? s. geminacā ponere. vt patrissō p.
patrīo. Sepe etiā s. p. aspiratōe ponit in his dictō
nibus quas a grecis sūplim? . vt semis sex septem
sicut vult ps. in primo mōris. Hic ē sciendum
q̄ s. frequēter inuenit liqueſcē maxie apd antīquos
Et ideo de li quidib? ali j dicā. i. inuenit āt liqueſcētia
tam i vocalib? q̄ in senaptibus. & de veraqz hic
dicam. Vocales vt dicit ps. apud latīmos omēs ant
icipites sunt vel liquide. id est. que facile mō p̄ducī
modo corripī possunt. Inuenit em qñqz vocalēz
eandē p̄duci. quādoqz corripī. sicut patz in hac di
ctione tenebre cui? p̄nl. p̄ducitur & corri
illi? liquide que ē ibi sez r. & vocanē liquide qđam
similitudine. liquidū em de facilī currit de uno loco
ad aliū. sicut vidēmus in aqua & vīno & oleo. Iea
etiā in vocalib? facile em p̄ducunt & corripunt.
sicut dictū est. Similiter dicunt. anticipites. i. dubie
q̄ ad vñūqz ponibiles sunt. vt ostensū est. In con
sonātib? em etiā sunt anticipites. sez liquide. vt. l. r.
que modo longā modo brevē post mutas posite i
eadem sillaba. faciūt sillabā. Nis quidā nō irrata
biliter addūt m. n. q̄ ipē quoqz omunes faciūt sil
labas post mutas posite. Vñ ouidi? . x. mecha. Ps.
cosamqz guidon grauidamqz amathunta met. allis
Ecce hec lrā n. polita in eadē sillaba cū muta g. non
facit vocalē sequentē. sez qui longā. Scias tamen.
q̄ aliter dicunt. vocalēs liquide & aliter cōsonan
tes. vocalēs dicunt. liquide. q̄ defacili mouent de
corripōe in p̄ductōem. sicut p̄dictum est. Con
sonantes vero dicunt. liquide. q̄ habēt potestatez
destruēnde corripōis. qñ videlicet non liqueſcunt
& nō destruēde quādo liqueſcunt. nam tūc vocalis
brevis remanet sicut natura aliter erat. Inuenit etiā
hec lrā s. liqueſcere maxie apd antīquos. q̄ videli
cet in scālione metri abiicit cōsonās cū precedētē
vocali. quādo sequētē dictio incipit a vocali. & hō
fit frequēter i hac lrā m. vt apud oraē. Omib? hoc
viciū ē cantorib? inter amicos. Quādoqz fit i hac
lrā s. vt apud cathonē. Successus i dignos noli tu
ferre moleste. Abiicit em s. cū sua vocali u. de hac
dictōne successus. Quādoqz abiicit sine vocali. ut
apud oraē. Regis opus sterilisqz diu palus aptaqz
remis. Abiicit em s. finalis de hoc nomē palus. ut
fiat brevis ppter sequentē vocalē. vel si liqueſcit s
vltima hui? nomis palus i scālione metri. Quod
etiā fit apud cathonē. Qd̄ nosti factū non rectū
noli silere. q̄si dicat noli ilere. & apud lucanū. Ter
ga sedent crebro maculis distineta smaragdo. In
scālione em s. abiicit & diciē maragdo. Inde etiā
est. q̄ disertus cori. primā sillabā di. cū sit natura
liter longa. qñ cōponit ex ti. & ars interposita s.
causa euphonie qd̄ ibi liqueſcit. Sic ergo frequen
ter fiebat olim i haclrā s. eclipsis. q̄ s. sonū habz

valde facile & quasi sibilantē & in letōtis liqueficit. Non solū aut̄ s. liqueficit in metro. sed etiam in psa licet de hoc p̄s. non faciat mentōem. Ideo nota. q̄ s. posita iter duas vocales fere ubiq̄ liqueficit qn̄ tum ad sonū. id ē. nō p̄ferē in sui pleno sono. vt n̄ si designauit. Hoc aut̄ nō post accidere in x. licet a finitā hēat cū s. Nō enī videret ratiōnabile nec eu phonie consonū. q̄ x. cū sit duplex consonans semp̄ deueniat ad mediū sonū simplicis & liquide consonātis. sicut ad sonū de s. liquida. vt videlicet p̄ferat eo sono quo p̄ferē n̄isi dixit vel vexillū vel auxilia tus. Vnde aliter est dictō p̄ferēda qn̄ scribi p̄ s. & quādo p̄ x. sicut māfeste pat̄ i hoc p̄terito hau sit. qd̄ scribi p̄ s. quādo ē p̄teritū de baurio ris. et in hoc p̄terito auxit. qd̄ scribi p̄ x. quādo descen dit ab augeo auges. Similiter pater hoc in hoc p̄terito lusit. qd̄ scribi p̄ s. quādo ē p̄teritū de ludo is. & in hoc p̄terito luxit. qd̄ scribi p̄ x. quando est p̄teritū de luceo ces. vel lugeo ges. In quib⁹ intel ligentib⁹ pat̄. q̄ differētae p̄nunciat̄ x. ab s. liquida. Sicut ergo pronunciāt̄ auxit luxit. quando scri bunē p̄ x. Item dixit vixit. Sic p̄nunciāt̄ siles dīctiones sunt. vt auxiliū auxiliū. vexillū vexillifer. Ad maiore aut̄ declaratōem eoz q̄ dicta sūt s. liquidis scias. q̄ sīm quosdaz triplex est liquefētia lrē. Est em̄ quedā liquefētia que dicit̄ quedā habilitas elemēti. scđm q̄ facile transit de p̄ductōe in correptōem. vel ecōuerso. & hec est tm̄ i vocalib⁹. Est etiam quedā alia liquefētia que attēdit̄ quan tum ad s̄bām lrē. siue scđm naturā platōnis ipius id ē. sīm q̄ ipa subtrahit̄ & non p̄ferē. vel semiple ne proferē. sicut patuit in hac lrā s. Similiter habet in multis alijs tā vocalib⁹ q̄ consonātib⁹. vt sua deo suavis suauitas. ommitto. i quib⁹ i scansionē subtrahit̄ u. vel m. & ē hmōi liquefētia s̄batalis. p̄cedens vero accidētalis. Et hec secūda p̄t eē in vocalibus & consonātib⁹. sicut p̄dictū est. Est & tercia liquefētia lrē que attēdit̄ circa lrē potesta tem. sicut videm̄ in liquidis l. r. que nō semp̄ cum aliq̄ consonāte p̄d. & vocalē p̄cedentē. imo ipis liq̄ scēntibus vocalis cor̄. vt illud p̄spēri. & tenebris addit. quas sine luce gerit. Hic nota. q̄ liquide poite post mutā i eadē sillaba naturaliter p̄mittūt p̄cedentē vocalem naturaliter breuē cor̄pi. vt as fecla & tenebre. Vnde dixi naturaliter breuē. q̄ si naturaliter eē lōga. nō poss̄ eē breuis. nec in versu nec i prosa. vnde q̄ mater & frater nāc̄ aliter p̄d. p̄mā. nunq̄ om̄atres & ofratres possunt in penul. cor̄pi. nec in versu nec i prosa. Si aut̄ breuis sit. naturaliter p̄t p̄duci & cor̄pi in metro. vt tene bre p̄nl. cor̄. & tenebre p̄nl. prōd. sed in psa deb̄ cor̄pi p̄nl. vt om̄atres. tenebre. & hic om̄it̄ & q̄li generaliter cor̄. Huḡ. vero videat fuisse quasi singularis opinōis in hoc. Dicit em̄ in quodam li bello quē oposuit de accētu. q̄ quādo liquida potur post mutā in eadē sillaba naturaliter. q̄ si voca lis ē naturaliter breuis p̄t cor̄ & p̄duci i metro. & etiā in prosa. si aut̄ ē naturaliter longa tā i ver su q̄ in psa prōd. vt om̄atres. Vnde p̄t dici sīm ei tenebre p̄nl. cor̄. ita q̄ sit accent̄ in aīpn̄l. q̄ breuis ē naturaliter. Etiā p̄t dici tenebre p̄nl. p̄ ducta eo q̄ accētus p̄ncipalit̄ sit in p̄nl. p̄pter po sitōem consonātū. Vnde potest tenebre in p̄nl. cor̄pi. & p̄duci in prosa p̄ volūtate legentis. sed qd̄ prius dictum est om̄uniter teneb̄. & hoc puto esse verum.

T Transit i s. vt verto versus. cōcutio cō
cessus. C. vero ant̄cedēte et rāsit e. in x.
vt pedo pexui. flecto xui. Hic nota
q̄ hēne dicit huḡ. in vīcio cis. Regula gnalis est
q̄ quoties t. ponit̄ āte i. purā sequētē vocali hab̄
sonum de c. vt leclio amatio. n̄isi p̄cedat s. vel x.
vel aspiratō intercidat inter t. & i. vel n̄isi differē
tia ip̄ediat. S. ant̄cedēte. vt salustius. X. vt cōmī
xtio. Aspiratō intercedit. vt corīthios. Et in hijs
om̄ib⁹ & similib⁹ t. retineat̄ in suo sono. lic̄. sequētē i. pura Differētia ip̄edit ne t. habeat sonū de c. lic̄. sequētē i. pura sequētē in ist. s. ḡtis lītū vītū. ad differētia; istoꝝ n̄tōz. hoc vīciū. hoc līciū. Dicendum ē ergo
ad cornēt. Extingue flamas lītū. Et similicer. vi
tis vītū. vt t. retineat̄ in suo sono. lic̄. i. pura sequētē
Et scias. q̄ lic̄ aliquando t. habeat sonū de c. vt
dictū est. nō tamē c. accipit sonū de t. vnde dicti
ones q̄ scribunē p̄ c. debent p̄ c. p̄nunciari. vt facio
facis. iacio iacis. aspicio cis. illicio cis. Ea vero que
scribunē p̄ t. accipiūt quādoꝝ sonū de c. vt dixi in
quatio tis. p̄tior. ris. sentio tis. s̄tio tis. Si at̄
gras. quō ognosciē an facio scribae p̄ c. vel per t.
Dico. q̄ ad secundā p̄sonā ognosciē que p̄ c. p̄nun
ciā. vt facio facis. Et ita d̄ alijs similib⁹. quatio
tis. sentio tis. & similia oīa scribūtur p̄ t. lic̄. p̄
nūcienē p̄ c. qd̄ potest ognosci ad secundā p̄sonam
& pluralē numer⁹. Dicimus em̄ quatio tis. q̄tim⁹.
sentio tis. sentimus. & ita de similib⁹ dicas. Ami
cīcia vero. pudicīcia. iūstīcia. & hmōi p̄ c. scribunē
sic p̄ferūtur. q̄ formātur a ḡtō. si veniūt a nomī
bus secūde declinatōis. Vel a d̄cīo. si veniunt a noi
b⁹. tōrce declinatōis addita cīa. Violētia vō & a
stutia scribunē p̄ t. sed p̄nunciatur sono de c. quā
formātur a ḡtō violenti. a stuti. addita a. Pruden
tia aut̄ & negligētia scribūtur etiam p̄ t. lic̄. pro
nūcien̄t in sono. c. q̄ formātur a d̄cīs. prudenti.
negligētī. ad dīta. a. & sic de similib⁹ dicas. Sed
p̄t dubitā d̄ vigintiū. q̄ hic t. n̄ accipit sonū
de c. Dico. q̄ i. hic est in iūctura opositōis. &
sic nō est oīra regulam datā. q̄ regula hic habet ex
ceptōem. licet huḡ. non excipiat hic. vnde ad p̄
dictas tres exceptōes debet addi. Et n̄isi i. sit i
iunctura opositōis. vt vigintiūnus.
D Duplex consonās ē modo accipit p̄
cs. vt in hoc noīe apex apicis. modo pro
gs. vt in hoc noīe ḡtē gregis. Trāsit tñ
& i u. cōsonantē. vt n̄ix n̄ius. necnon in c̄t. vt nox
noctis. suppellex suppellectilis. H̄z hec oīra regulā
declinari vidētur. q̄ videlicet oīa noīa desinētia in
x. faciūt in cis. vel i ḡtis ḡtē. exceptis quatuor no
mībus que vidētur contra regulā declinari. sez n̄ix
n̄ius. nox no clīs. senex n̄is. suppellex suppellectil.
Composita vero simplicitū declinatōez sequentur
vt p̄nox p̄noctis. exlex exlegis. subit etiam. x. loco
aspiratōs. vt vebo vexi. traho traxi. Vertitur i f.
vt efficio effero. It sciendū. q̄ quotiētunq̄ ex p̄
positio p̄ponit̄ cōpositis dictōibus a vocali in
cipietib⁹. vel ab his tribus consonātib⁹. c. p̄ t. ite
gra manz. vt exato exeo. exigo exoleo. exuro. exeu
tio. expeco. extraho. Quidā vero dixerūt. q̄ etiā
x. sequētē. s. integrā manet. vt si dicatur exsequor.
exspes. sed isti videntur facere cōtra ḡtē con
suetudinem. Illi enī. s. sequētē nunq̄ x. p̄ponunt
. sed. k. Aelius ergo. vt dicit p̄s. in primo maioris.
nos. x. solam ponimus que ponit̄ p̄. cs. Cuius
ratōem nō solū ip̄e sonus aurīū iudicio possit red
dere. s̄z etiā. q̄ gemīari. s. aliq̄ consonāte ant̄cedēte

mīme pōt·gēmīari aut̄ videretur post consonātes
si x·antecedente que loco cs·fungiē ipā consequat̄
tur·vt dicaē exsequie·exsequor. Qd̄ si liceret·lice-
bit etiam a simili post bs·vel ps·quaſ loco·x·dupli-
cis consonātis accipim⁹ addere s·vt dicaē obſſe-
sus·abſſellus·qd̄ mīme licet·q̄ non pēt duplicari
consonās alia ſubſe quēte ſonāte·qm̄ nec ātece dē-
te niſi ſit liquida ante mutā·vt ſuppellex·ſuſfragor
ſuſtlo·effluo·effrīgor vt dicit ps·i primo li·tracta
tu de · b. Tn̄ duplex ſonans·vt x·pōt inueniri an-
tecedē ſonāte·vt lanx falans·& ſequēte·vt ex-
peto. Et nota·q̄ ſicut dicit ps·i·xiiij·li. Nulla alia
paro i x·definit apud latīnos niſi noīa & ex pōſi-
tio q̄ greca ē·& vix & pax aduerbiū comicuz quo
vītū terenti⁹·qd̄ ſiliter grecuz eſt. Et ſcias·q̄ x·
incipie ab i·cum alie ſemiuocales ab e· incipient·
Et ē ratō·q̄ in i·termīnāt apud grecos. Vocatur
em̄ xi·ſicut doceſt alphabetū grecū. Vn̄ p̄ apostro-
phen dicim⁹ ix. Vn̄ hic nota·q̄ vocales dicuntur·
q̄ p̄ ſe vocē faciunt ſine ſonātib⁹· vnde quilibet
vocalis p̄ ſe facit ſillabam·vt amo·& inchoāt vo-
cāles a ſuo noīe·& in ſe terminan̄ ſiue in nomen
ſuū. Conſonātes aut̄ dicunt q̄ſi cū alio ſonātes· i·
cum ſono vocalis. Non em̄ poſſunt p̄ferri ſonan-
tes ſine ſono vocalis·& hoc ſatis patz in eoꝝ plā-
tōib⁹·ſicut cū dicim⁹ be·ce·de. ſimiſter nō poſſūt
p̄ ſe p̄ficiere ſillabā ſine p̄ntia vocalis· vocalis vero
ſine eis ſillabā facit. Tantū enī ferē refert inter vo-
cāles & cōſonātes quātū inter aīas & corpora. Aīa
enī per ſe mouēt & mouet corp⁹. Corp⁹ autē non
mouet aīam nec p̄ ſe mouet·ſicut patz in cadauere
ita & vocalea p̄ ſe mouen̄ ad p̄ficiendū ſillabam·
& ipas cōſonātes mouet ſecū. Conſonātes vero ſi-
ne vocalib⁹ imobiles ſūt ad p̄ficiendā ſillabā. ſemi-
uocales aut̄ ab e·incipiūt & in ſe·terminant abſq̄z
x·que ſola ab i·incipit·p̄ apostrophē greči noīis xi·
q̄ necessē fuit cū x·ſic ſemiuocalis a vocali incipe-
& in ſe terminare. Que x·nouiffime a latīnis allum
pta poſt oēs poniē lrās quib⁹ latīne dictōes egēt
Qd̄ aut̄ ab i·incipit ei⁹ nomē·oſtēdit etiā ſeruius i
gmento qd̄ ſcribit in donatū his verbis. ſemiuoca-
les ſunt ſeptē que ita p̄ferunt̄·vt inchoāt ab e·
lrā·& definiēt in naturalē ſonū·vt f·l·m·n·r·s·x·
ſed x·ab i·inchoat. Idez etiā eutropi⁹ cōfirmat
dicens. vna duplex ſonās x·que ideo ab i·incipit
q̄ apō grecos in eadē definiēt i·ut xi. Mute aut̄ ſe
incipiētes & in e·vocalē definiētes exceptis q̄·de k.
quarū altera in u·altera i a·finiē ſua ſciūt nomīa
Incipiūt ergo mute a ſono muto ſiue a ſono p̄prio
& termināt in ſonū vocalis·cū ergo plurimum
denoſetur lrā a p̄cipio & ſon⁹ mutaz ſit in p̄m
cipio mut⁹·ſicut ptz i earū plātōe merito vocate
ſunt mute. Incipiūt ergo vt dixi mute a ſono muto
ſiue a ſono p̄prio·& termināt in ſonū vocalis e·
vt be·ce·de·excepta f·quā quā dā ideo posuerūt ſe
miuocale·vt ſeruius ſup̄·q̄ incipit a vocali·ſ· ab
e·ſic ſemiuocales·& termināt in ſonū p̄prium·hoc
tamē n̄ facit eā ſemiuocale·nomē eī lrē nō mutat
eī literē. Vn̄ dicit ps·i primo maio. Nichil ei aliuo
ſemiuocalis habet litera hec f·niſi noīa prolatōem
que a vocalē incipit·ſed hoc p̄eatem lrē mutaē nō
dehuit. Si ei eī ſemiuocalis neſſario terminalis
nomīnum inueniret·qd̄ mīme repies. Nec āte l·vol
r·in eadē ſillaba poſſet poni·qui locus mutaz eſt
dūtaxat·nec omunē āte eadē poſta facerz ſillabaz
¶ Volo etiā te ſare·q̄ quātū ſemiuocales vīcūt
a vocalib⁹·tñ vincūt & ipē mutas·vt ſup̄ tetigi·

qd̄ ptz ex eo·q̄ vocales habēt tres p̄prietates· p̄ ſe
enī p̄ficiunt vocē·inchoāt noīa·& termināt ſimilič
ſemiuocales aut̄ hazz duas tātū hñt. Nā inchoāt
ue ſūt dictōnū & terminales·vt nil·& ita de alijs
ſemiuocalib⁹·que quādoqz inchoāt dictōes·quā-
doqz termināt·terciā vero nō habēt ſez q̄ p̄ ſe vo-
cem non p̄ficiūt· & ita vīcūt a vocalib⁹· Mute
vero nec p̄ ſe vocē faciūt·nec omēs termināt noīa
licet qd̄ eaꝝ termināt noīa·ſicut·c·d·t·& hoc in
paucis noībus exerceſt·nam pauca noīa definiētia in
eas inueniūt̄· inchoāt tamē noīa·& ita vna tātū
ſibi vendicāt ex illis trib⁹ p̄prietatib⁹. Vincuntur
ergo a ſemiuocalib⁹ ſim p̄ ſemiuocales a vocalib⁹
qrliz inchoāt·tamē raro termināt noīa. Tn̄ & a
pud grecos vocales & ſemiuocales tñ terminant·
noīa nō mute·& merito. Illa enī debent eē in fine
que multū ſonāt·q̄ omēs plātō pl̄ ſestinat circa
fine·& pl̄ ſonat· Vnde etiā oratores exaltāt vocē
ſuā in fine vel circa finez. Habēt ergo ſemiuocales
ſcd̄z euphoniā. Nā meli⁹ & p̄fecti⁹ ſonāt q̄ mu-
te·ſicut & vocales iſis ſemiuocalibus. Hec dicta
ſunt de ſemiuocalib⁹ grā dei & de x.

vocalis eī ſeimp̄·& ſcribit tātū i grecis
nomībus & barbaris ſicut & z. Vnde qn̄
do y·poniē inter duas vocales eī vocalis
& p̄ ſe ſillabat̄· vnde ꝑopopeya eī ſex ſillabarū
& ita de ſil'ibus dicas·q̄ aut̄ mentio facta eī de x·
& z·q̄ ſunt duplices cōſonātes· & i·aliq̄ndo eſt du-
plex conſonās. Iō hic dicā de i·oſtēdens qndō ſit
duplex conſonās· & qndō ſimplex. Deide etiā ſub-
iungā de u·conſonāte.
I Potest eē ſimplex ſonās· & aliq̄ndo du-
plex·v̄ vero tātū eī ſimplex conſonās.
Notandum ē ergo·q̄ i·cōſonās poſta na-
turaliter iter duas vocales vim ſuam retinet̄·az
lias ſeruātes· & maxie in ſimpliſ dictōe· accipit̄ p̄
dupliſ cōſonāte· & debet ſillabat̄ cū ſequēte ſil-
labā·vt maior troia. Si enī i·remanēt vocalis eēt
tres vocales iuncte ſine vlla media cōſonāte· & i·
de p̄ueniret hiatus intolerabilis·vt vult·ps·i·ii-
li·maio. In tenuia aut̄ remālit i·vocalis· & ē ratio
hui⁹ hec·q̄ nēs pluralis neutrī generis format⁹ ab
ablātō ſingulari definiētē in i·debet ſupare illū ab
latiū ſna ſillaba·vt mari maria·forti fortia· Hoc
aut̄ nō fuiss; in hac dictōe tenuia·niſi i·remansſ; ſi
vocalis· Preterea quādo i·ē duplex cōſonās· de-
bet ſillabat̄ cū ſequēte ſillaba·qd̄ nō ſit in tenuia
¶ Notandum etiā·q̄ inueniēt i·int̄ duas vo-
cāles poſtū ſimplex cōſonās· ſz in cōpoſitū ſātū·
vt rīectus reiſe·ſicut doceſt ps·i orthographia i
trōducēs exēplū virgilij. Titire pascētes a flumē
reiſe capellas. Ecce he quattuor ſillabe re·ij·ce·
ca·ſunt omēs breues· & ſaciūt p̄leumatič ſi
ſtantē ex quattuor ſillabis breuib⁹. Oport̄ ergo
q̄ i·ibi non ſit duplex conſonans·imo ſimplex· cū
non faciat ibi poſitōnē. Katō aut̄ hec ē·q̄ i·non ē
inter illas vocales naturaliter· ſz grā cōpoſitōnē.
Cum ergo hec p̄poſitōre naturaliter brenis ſit ibi
etiā correpea ſueſt a poeta. Vnde opoſita excludū
tur·in hoc q̄ dīcēt naturaliter. Et hoc vult huſ̄·q̄
dīc̄t·q̄ baulo aſ̄·ē verbū ſimplex· & ſic ibi i·ē du-
plex conſonans· p̄du·p̄mā· Si aut̄ baulo ſit ibi
compoſitū verbū·tūc non ē i·ibi duplex ſonans·
nec prima longa· ſz poti⁹ breuis. Iuxta illud· Clo-
to colū baulat·latēlis trahit·atropos occat. Itē
dīc̄t huſ̄·q̄ maiſter cōponiē a maior & ſterion·
quaſi maior in ſtatōe· & debet ſcribi media ſillaba

g duo-iij. vnu consonans. & aliud vocale. ut dicae
majster. Sed cōstat. q̄ maijster habet primam bre
uem. & est cōpositū. ergo si scribae p̄ duo-iij. maij
ster i. non erit ibi duplex consonans cum sit prima
brevis. Alij dicunt. q̄ reiſcio tā in p̄nti q̄ in prece
nto primā p̄ducere & corripe inuenie. q̄ ibi i. po
test esse simplex consonans. & sic primam corripit.
Vnde virgilii. Titire pascētes a flumine reiſce ca
pellas. Vel pōt i. ibi eē duplex consonans. & sic p̄
ducitur prima positōne. Vnde idē virg. Reiſce ne
maculis obfuscēt vellera pellis. Alij vero p̄posi
tiones oposite cū hoc verbo iaceo penit? p̄ducū
tur. ve imiſio. adiſio. ejſio. p̄iſio. deiſio. in qui
bus oībus i. duplex consonans est āte i. vocalē. &
istius opinione fuit majster bñ. His visig dici
pōt. q̄ i. consonans posita inter duas vocalēs natu
raliter ē duplex consonans & positōem facit p̄cedē
ti vocali. ut maior. peior. & hec regula gñalis est
in simpliſi dictiōne. De tenuia non ē obiectio. q̄
ibi i. non ē consonans cū non sillabic. ē cum secunda
sillaba ſz p̄ ſe. q̄ vocalis est. In cōpositis autē habz
instantiā. Sed hoc pōt excludi in eo. q̄ dicitē i. po
ſita inter duas vocalēs naturaliter. q̄ in opositis
non videſ ibi i. eē naturaliter. sed potiſ accidētali
ter. ſez ratōe opositeſ. Aliqñ etiam facit positōeſ
etia in cōpositis. ut adiſio. ejſio. q̄ i ponit inter
duas vocalēs & ſillabicas cū ſequenti ſillaba. licet
hoc oīno nō sit naturaliter. ut ſupiſ declaratū eſt.
Patet ergo quō veriſiceſ regula p̄dicta i. ſonans
posita naturaliter inter duas vocalēs vim ſuā ſer
uātes. et maxime in ſimpliſi dictōe accipiē p̄ dupliſi
consonāte. Hec autē p̄icula vim ſuā ſeruātes non
eſt declarata. Ideo nota. q̄ hoc additū eſt. q̄ i. po
ſitum inter u. poſt g. vel. q. & alterā vocalē non ē
duplex consonans. ſimo vocalis. Ratō autē huius ē.
q̄ alterā illaz vocaliū. ſez u. nō ſeruat ibi vim ſuā
ſimo amittit. Lucta illā regulā de dyptōgiſ ſugius
datā. ſez u. poſita poſt g. vel q. vel ſ. ſequēte voca
li i eadē ſillaba amittit vi litere. ut q̄ ligua ſuadet
Ex quo p̄t. q̄ in hiſ dictōib⁹ nequior. pm̄guor
quiā. & illib⁹ ibi i. non ē ſonans ſed vocalis ſicut
doceſ p̄ſ. li. iij. maio. in tractatu cōpatiōnōz. Qui
dam contra p̄dictā regulā obiiciūt de coire. vbi i.
non ē duplex consonans posita inter duas vocalēs
cū p̄cedēt vocalis corripiat ſez co. Vn lucan? Nec
coiere patres ic. Sed ex p̄dictis pat̄ ſolutō. quia
videlicet nō ē ibi i. inter duas vocalēs naturaliter
ſimo accidētaliſ. videlicet grā compositōis & ſin
cope. Deberet em̄ diq̄ coiuere. ſed p̄ ſincopā dicitē
coiere. ſicut coij. Vnde i hiſ dictōib⁹ cotere. coij
coiſſe. introitere. introierūt & ſimiliſ remāſt i.
vocalis cū non ſit ibi naturaliter inter duas voca
les. & hoc etiā pat̄. q̄ i. non ſillabicas cū ſequenti
ſillaba ſed p̄ ſe ſolā. q̄ nō poſſi fieri ſi eſſet conso
nans. Sic vidim? qñ i. ſit duplex consonans. Nunc
videam? quando ſit ſimplex. Et diſcendū eſt ſe dīm
p̄ſ. q̄ i. modo p̄ ſimpliſ mō p̄ dupliſi accipiē con
fonante. Pro ſimpliſ. qñ ab ea incipit ſillaba i. pri
cipio dictōis posita ſubſeqnēt vocali in eadē ſilla
ba. ut iuno iupiter. Pro dupliſi autē. quādo in me
dio dictōis ab ea incipit ſillaba poſt vocalē āte ſe
poſitam. ſubſeqnēt quoqz vocali i eadē ſillaba.
ve maius. peius. eius. p̄ ſimpliſ quoqz in media di
ctiōne inuenieſ ſed in cōpositis. ut imuria. eiectus
reuce. Virg. in bucoliſ. p̄ celeumaticū poſuit p̄ da
ctilo. ut Titire paſcentes a flumine reiſce capellas

Eſt consonans quādo ab ea incipit ſillaba
i principio dictōis posita ſub ſeqnēt vo
cali in eadē ſillaba. ut venus. & eſt tātū
simplex consonans. Vnde dicit p̄ſ. q̄ in ea p̄ualuit
potestas ſimpliſi consonantis. Sz videſ. q̄ ſit du
plex consonans. Nam ſi dicā cupiui pñl. pñdū. ū dicaz
cupiui pñl. coriſ. Et ſic videſ. q̄ v. ſit i. ibi duplex cō
fonans. & p̄ſt ſoſtē ſoſtē vocali p̄cedenti. Ad hō
diſcendū eſt. q̄ u. tñm eſt ſimplex consonans. n̄ e illa
vocalis p̄cedens ſoſtē ſoſtē ab illo u. recipit. ūno ē
naturaliter longa. ſicut p̄t in ſupino & p̄cipio.
in quib⁹ nō ē u. & tamē pñdū. pñl. ut cupiſ ta. tñ.
Et ſciās. q̄ u. poſita poſt g. q. vel ſ. ſeqnēt voca
li in eadē ſillaba amittit vim lrē. nā vim consonan
tis nō ſit ibi. cū non ſaciat ſoſtē ſoſtē cum altera
cōfonante. vim vocalis non ſit. cū nō ſaciat cū
altera vocali cum q̄ eſt in eadē ſillaba dyptonguz.
Et ſciendū. q̄ hoc verū eſt vbi u. cū altera vo
cali ſeqnēt eſt in eadē ſillaba. ut quis. anguis. Si
vero ſunt in diuerſis ſillabib⁹. nō ē verū. ut arguo
exiguus. & hoc accidit tñ vbi ē. g. & nō. q. Nam
q̄ nunq̄ pōt ſillabici vel ſcribi nſi ſeqnib⁹ dua
bus vocalib⁹ q̄ ſunt in eadē ſillaba ſecum. & ideo
quāuis iſte n̄ ſit quis ſcribae p̄ q̄ gēs tamē ei? non
ſcribi p̄. q̄ ſed p̄. c. ve cui? q̄ in cuius i. eſt cōſo
nans nō vocalis. Ex p̄dictis patet. q̄ equus equi.
& equus a. um. & ſimilia ſcribunt p̄ dupliſ. u.
poſt q̄. **P**e recto ordine literarū.

Dictō de diuisione literaz & earū muſa
tione. nū dicendū ē de recto ordine
iparum literarū. ſciās ergo. q̄ vnicui
q̄ lrē accidit tria. ſez nomē. figura. potestas. No
men. id ē. noſatio. ut a. b. & ſunt elemētoz noſia in
declinabilia tā apō nos q̄ apud grecos. Et hoc du
plici de cauſa. Prima eſt. q̄ ſimpliſ & ſtabiliſ de
bent eē elemēta q̄ ſi ſimpliſ fundameſtu ciuiliſibet
doctrinē & imobile. Secunda ē. q̄ ſi variare ē eo
rum noſim declinatō. ſignificatō euaneſceret. cum
vocalē a ſuis vocalib⁹ ſiſiāt ſua nomia. Si enī di
cere ē. hoc. a. hui? atis. non cēt ſaplus nomē illius
lrē in obliquis. ſimiliter de unaquaqz lrā ſue vo
cali ſue cōfonante. quare noſia elemētoz in declinabiliſ
remāſerunt. Figure accidit quas videmus i
ſinguliſ lr̄is. Potestas vero eſt ipa ſp̄nūciacō. p̄
pter quā & figure & noſia ſunt muēta. Puidit
tamē potestas lrē in ſubſtātialē & accidētālē. Sub
ſtātialis potestas lrārū. eſt lrām eē vocalē vel con
fonante. ſemiſocalē. vel mñtā. Accidētalis vero ē
multiplex. videlicet correptō. p̄ductō. aspiratō. le
uicas. liqueſcētia. dupliſitas. ſimilitatō. trāſmutatiō
Ordo etiā accidit lr̄is. ſed non assignat eis p̄ acci
dente. qm̄ pars dicitē eſſe potestatis. Q̄ em̄ aliqua
litera preponat v̄ ſi poſponat i ſillaba hoc habet a
modo ſp̄nūciandi. q̄ nichil aliud ē q̄ potestas. Ac
cidit ergo ordo literis. qui quanvis in ſillabib⁹ dimo
ſatur. tamē q̄ cōiuncti ſit eſſe videſ cū potestate ele
mentoz. non absurdū puto nunc illū cū ſubſtātare.
Sunt ergo vocalēs p̄poſitive. videlicet ſubſeqnēt
ibus alijs vocalib⁹ in eisdem ſillabib⁹. a. e. o. Sub
iunctive. e. u. et ae. au. eu. oe. I. quoqz apud anti
quos pſt. e. ponebat. & ci dyptōgiſ ſ. ſiebat. quam
pro oī i. longa ſcribebat more antiquoz grecoz
Dyptongi autē quib⁹ nū ſit ſumur ſunt q̄teuor. ſ.
ae. au. eu. oe. de quib⁹ ſup̄ dictū eſt. Nunc ergo ſi
ordine consonantū videam? & p̄mo de ordine ſe
miſocalū. In ſemiſocalib⁹ ſit alie p̄poſitive alijs
ſemiſocalib⁹ in eadē ſillaba. ut in ſeqnēt n. ut

annis · damnū · somnū · himnus. Et ut dicit papias
Somniū somnum & cetera similia q̄ habēt m : āte
n. in eadem sillaba debent pronūciari. Et marciān⁹
in orthographia sua dicit. q̄ lr̄ q̄ inter se copulari
nō possunt adiecta alia lr̄ sociant̄. vt. m. &. n.
cum non coeant vocali antecedēte vniunct̄. vt i oī
& in somno. S. quoq; p̄positiua est sequēte. m. vt
smirna · smarago. p. s. nō per. z. scribi debet. Nam
vt dicit p̄s. in p̄mo maio. Viciū faciunt q̄. z. āte. m.
scribunt. Nunq̄ em̄ duplex lr̄ in capite sillabe po-
sita p̄t cum alia iūgi cōsonāte. Preterea. s. freqn-
ter liqueſcit in metro. z. vero nō. Sic ergo ille ver-
sus posset culpari. si smaragd̄ scriberet p. z. quez
ponit lucan⁹ m. x. li. Terga cedēt crebro maculis
distincta smaragdo. S. vero ibi scripta cessat rep-
bensiō. Nam s. frequēter liqueſcit in metro. Et iō
illa sillaba ma. p̄t ibi coripi. vt sup̄ ostēsū est. In
fine aut̄ sillabe om̄es liquide solent āte. s. ponit. vt
puls. biems. mons. ars. Similiter āte. x. excepta m.
vt fālx. lanx. arx arcis. In mutis p̄ponunt̄ b. & g.
sequēte. d. vt bdelliū genus lapidis. abdomen. mi-
goonides. C. vero & p. preponuntur sequente t.
vt actus. lect⁹. dyptong⁹. Vnde peccāt qui silla-
bant ac tus. sed debēt sillabicari a ctus. qz c. cuz
t. sune eiusdē sillabe. & sic de oib⁹ p̄dictis & simili-
bus. Semiuocales nulla p̄ponit̄ mutis. nisi s. sequē-
te. b. vt asbestus. asbutes. C. vel q. vt scut⁹. squa-
loz. P. vt spes. spera. T. vt stat⁹. ante aliā aut̄ nul-
lam mutarū. Hic nota. q̄ sicut dicit p̄s. p. non pati-
eur r. ante se in eadē sillaba. si aut̄ obijcāt̄ de hoc
nomie stirps. in quo. r. ponit̄ āte p. in eadē sillaba
Dico. q̄ p̄s. intellexit in p̄cipio sillabe. Principiūz
aut̄ voco. qndqd̄ ē ante p̄mā vocalē. Cum ergo p̄
n̄ patiāt̄ r. ibi aī primā vocalē cessat obiectō. Po-
test etiā aliter dici. Quod em̄ dicit p̄s. intelligitur
q̄ p̄sumit̄ in vi sua & simpliciter. ibi aut̄ non su-
mitur p̄. simpliciter sive i vi xp̄ria. imo p̄s. ibi col-
laterales sumunē p̄ vna figura q̄ ē apud grecos. et
vocāt̄ p̄s. & hui⁹ ē figure. Et vt vult p̄s. i p̄m
mo maio. Hoc interest iter elemēta & lr̄as. q̄ elemē-
ta xp̄rie dicunt̄ ip̄e. sc̄z p̄nūciatiōes. Note aut̄ ea-
rūz lr̄. abusue tamē & elemēta p̄ lr̄s & litere p̄
elemētis vocanē. cum em̄ dicim⁹ nō posse ostare in
eadē sillaba r. ante p. non de literis dicimus. sed de
p̄nūciatiōe literaz. Nā quāt̄ ad scripturā possūt
cōiungi. non tamē etiam enūciari nisi postposita r.
vt p̄ceps. Mute vero semiuocalib⁹ p̄ponunt̄.
Liqde absq; m. oēs pene oib⁹. vt Bl. blādus. Cl.
clar⁹. Dl. abodlas nomē barbarz. Gl. gladius. Tl.
atlas. Pl. planus. Fl. flau⁹. Bn. abnuo. sed ibi b. ma-
gis est sup̄ioris sillabe. qz p̄positio debet sillabicari
p̄ se. Cn. cnid⁹. Cr. crudus. Dn. ariadne. Gn. gneus
Tn. etna. Pn. therapne. Br. vmbre. Cr. crebre. Dr.
draco. Fr. frater. Gr. grat⁹. Pr. pratū. Tr. tract⁹.
Ante m. autem inuenit̄. c. d. g. t. sicut pira-
emon. alemena. dragma. admet⁹. ritmos. P. p̄poni-
tur huic litere. s. in p̄cipio sillabe. vt ipse. p̄liter-
cus. & sic cōstat. q̄ p̄. &. s. debēt simul sillabicari
B. ante. s. vel t. nunq̄ inuenit̄ in p̄cipio sillabe
nec etiam stare p̄t. Et ideo b. querit̄ in p. vt nu-
bo nupsi nuptū. Analogia eiū requirebat b. in p̄te
rito & sup̄ito cum esset b. in p̄nti. fz euphonia co-
git scribi p̄ p. & non p̄ b. dictas dictōnes. Vn p̄s.
in fine primi maio. dicit nubo nupsi. scribo scripsi
faciunt. quāuis analogia p̄ b. cogit scribere. sed eu-
phonia sup̄at que etiā nupeā nō nubet̄. & scriptuz
non scribūt̄. cōpellit p̄ p. non p̄ b. dicere & scribē.

De sillaba.

Et Iso de lr̄a nunc videndū ē de sillaba. &
de sillaba hoc modo. Primo qd̄ sit sillaba
quot literis cōstare videat & p̄t. & quo
ordine. Secūdo de literis terminantib⁹ sillabam.
Tercio de accidētibus singulis sillabis. Scias ergo
q̄ sillaba vt dicit p̄s. in. ij. maio. est comp̄hensio lr̄a
rum consequēt̄ sub uno accentu & uno sp̄u. plāta
Abusue tamē & singulariū vocaliū sonos sillabas
noīam⁹. Possum⁹ tamē & sic diffiniē sillabā. Silla-
ba est vox lr̄alis que sub uno accētu. id ē. uno sp̄i-
ritu inīstanter p̄fertur. A singulis tamē incipiens
non plus q̄ ad sex literas p̄cedere sillaba potest in
lētimo sermone. vt ab ars. mars. stās. stirps. Et no-
tandū. q̄ sillabē que ex singulis constat literis nō
plures sunt q̄ ip̄e vocales ex quib⁹ fiunt. Quot at̄
ex amplioribus pene innumerabiles. Nulla sillaba
tres vocales habet. vnde u. & i. non aliter iungūt̄
dyptongis nisi loco poste consonatiū. u. tamē etiā
tunc iungi p̄t dyptongo cum amittit vim lr̄. vt
quae. linguae. Sepe inueniunt̄ p̄ duab⁹ vocalibus
iunctis. hoc est p̄ dyptōgo singule vocales posite
vt plostrū p̄ plauſt̄. & iq̄ro p̄ iquaero. & vbiq;
p̄ eu dyptongo e. pdū. vel i. Que singulariū lr̄arū
sunt. scilicet sillabe ex vocalib⁹. vt dictū est cōstāt̄
vt a. e. r̄. Que aut̄ ex duabus constat. vel a vocali-
bus fiūt. & inueniē dyptongus in ae. oe. vel a vo-
cali & consonāte ātecedēte vel sequēte. Antecedē-
te. vt da. cōsequente vt ad. non plures tñ q̄ tres
consonātes ātecedere vocalē nec rursus consequi
nisi tres possunt. Sed hic notandū est. q̄ si antece-
dunt tres consonates nō possunt nisi due cōseque-
nt̄ vocalē. vt mōstrās. nec itez si osequātur tres pos-
sunt ātecedere nisi due. vt stirps. Si antecedēt̄ sil-
labā terminē in consonāte. necesse est etiā sequē-
tem a consonāte incipe. vt artus. arduus. nisi sit cō-
positū. vt abeo. ideo. peo. Herodian⁹ tñ de ortho-
graphia ostendit rationabilius eē sonoriusq; quan-
tum ad ip̄am vocis plātem. in compositis quoq;
simpliciū regulam in ordinādis sillabaz lr̄is serua-
ri. Sed contra eū sic obijcāt̄. ergo oblit⁹. oblat⁹.
obruo. abrado. & similia si b. erant sit in secundā sil-
labam. more simpliciū dictionū p̄mā om̄nez habē-
in metris opoz̄. vt posset etiā coripi. fz hoc nūs
q̄ inueniē. Preterea. circūeo & circūago & similia
non paterēt̄ elisionē m. in p̄nūciatiōe si trāsiret̄ in
sequēte sillabā m. Nec in phibeo. exhibeo. i huma-
tus. anhelo. inhibeo. adhuc. adhinc & silibus secun-
de sillabe p̄cipialis aspiraree vocalis. si terminalis
sonas p̄positōnis i eā trāsiret̄. quō i istic. istoc. &
hic. istc. istuc. Si vero in media dictōne sillaba a
vocali ic̄piat. necesse ē ātecedēte quoq; nisi sit cō-
posita in vocalē terminari. vt pietas. curialis. peo.
ruo. minuo. Est tñ qndō in cōpositis etiā suberabit̄
consonās. vt coeo. cois. quandoq; mutaē. vt come-
do vbi etiā p̄positō non illabicaē p̄ se. sed transit
ad sequēte sillabam. Item scias. q̄ consonans po-
ta inter duas vocales semp̄ est de sequēti sillaba in
simplici dictōne. vt amo. ozo. nisi gemineē. tūc eī
vna consonās ē de prima sillaba. & sequēt̄ de secū-
da. vt assus. sed in cōposita dictōne est de p̄ceden-
ti sillaba si naturaliter sibi coheret. vt ideo. peo.
Primitiāpales sillabe. hoc est in p̄cipio dictōnum posite
ab omnibus incipe literis. desinere tamē non in oēs possūt sed i has. In vocales quidē
om̄es a quacunq; cōsonāte incipiat sequēt̄ sillaba
vt mare. genus. filius. rotū. ludus. In consonātes

vero si sequens sillaba a vocali incipiat. non pos-
sunt sillabe desinere. nisi ut dictū est in dictōibus
q̄ ex p̄positōibus i consonātes desinētib⁹. vel alijs
ptibus oratōnis sunt composite. ut abutoz. obau-
dio. obeqio. subeo. aduro. ineo. exacuo. intereo. pa-
go. alterutrum. transeo. Nec tamen si sequens
sillaba a consonante incipiat. licet antecedentem
i quācunq; cōsonantem desinere. ergo p singulas
sonātes. ut potero id tractare conabor.

B Termiat p̄cedentē sillabā. si sequēs quo-
q; ab eadē incipiat. ut sabbura. sabbatuz
gibbus. gibberosus. gibb. obba Compo-
sita quoq; a p̄positōib⁹ in b. desinētib⁹. & ab alijs
dictōibus a b. incipietib⁹. ut subbibo. que tñ con-
sonās c. sequēte solet plerūq; mutari in eā. ut oce-
cido. accūbo. succūbo. succimo. succido. In quibus
dam tamē p ab. abs. p̄positō cū dictōibus a c. inci-
pientib⁹ cōponit. ut abſcondo. abſcedo. abſcido.
Ob quoq; ē qndo affuit s. tūc cū p̄posē cū dictio-
ne a c. incipiente. ut obſcur⁹. obſcen⁹. ita dicit p̄s.
in secūdo li. maio. Sed in ix. li. dicit. q̄ inuenitur
obs. a quo cōponit obſcen⁹. Vnde dicit. obſoleo
quoq; obſoleui facit. non eñ em a soleo. solit⁹ ſu-
qđ vel ſolui facit p̄tentū. sed ab obs. & oleo. ſicut
obſcen⁹ ab obs. & cenādo. E. etiā ſequēte i eandē
cōuertere b. ut officio. offundo. ſufficio. ſuffero. vel
cōuertere in u. vocalē. ut aufero. aufugio. & p̄ponit
aufero ex ab. & fero. aufugio ex ab. & fugio Rato
autē quare b. non cōuertere hic in f. sed in u. vocalē
est hec. q̄ si ſcriberenē ibi duo ff. dubiū eſſ; utrū
eſſent cōposita ex. ab. vel ad cū veraq; illaz p̄po-
ſitōnum conuertat ſuā consonantē in f. ſequente
ea. Nec eſt incoueniens. q̄ b. mutet in u. cū etiā u.
aliquādo cōuerte in b. ut celebs. cōponit em a ce-
leſtem. & vitā. et ducens. G. quoq; ſequēte in eaž
transit b. ut ſuggero. oggānio. Necnō etiā m. ſub-
sequēte. ut ſumitto. Præterea omittit p̄mittit
dicim⁹ Horač. i secūdo sermonū. Aut ſpēm depo-
nas aut arte illufas omittas. ſubrahiē vnuz m. ut
prīmā corripiat. Idem patiē b. ſequēte p. ut oppo-
no. ſuppono. Quandoq; tñ. ut dicit maſter bene
abſciē b. ſequēte p. ut opio. & opior. ſicut d. in a-
perio. R quoq; ſequēte p. plerunq; in eā ſuertiē
b. ut arripio. ſurripi. In quibusdā tñ manet im-
tabilis. ut abrogo. abrado. & hoc fit cauſa differē-
tie. q̄ si arrado. arrogo diceremus p̄ duo r. dubiū
eſſet. utrū eſſent cōposita ex ab vel ad. cū veraq;
p̄positō mutz extrema cōsonantem in r. ſequēte r.
Item ob. retinet b. ſequēte r. ut obruo. Alijs autē
quibuscūq; lris ſequētib⁹ integrā manz b. ut abdo
obdo. subdo. ſubdolus. abhinc. abluo. ſublat⁹. oblo
quoz. abnego. obnitor. ſubnixus. Ergo nulla niſi p̄-
pōtē cogat antecedētē ſillaba in b. pōt desinere.
niſi cōsequēs quoq; ab a. incipiat ut oſtēsum ē i p̄-
dictis noībus. ita dicit p̄s. in secūdo li. In tracta-
tu autē p̄positōnū ſic dicit p̄s. A. ab abſ-e. ex. fere
eādē ſigſatōis vim habet. Nā & locales & tēpe-
rales & ordināles ſiliter inueniunt. Sed qnto cō-
fonans ſequit a. & e magis p̄ponunt in appositō
ut a domo. e. iure. Ab vero & ex ſepiſſime in opo-
ſitōne non ſolū vocalib⁹. ſed etiā cōsonātibus p̄po-
nunt. ut abigo. abduco. exuro. excurro. In appositō
ne vocali quidē ſequēte ſemp. ut ab illo. ex illo. cō-
fonantī raro. Nā a qui dē & e. vocali qđem ſequen-
te nō p̄ponunt. Ab autē & ex cōsonātib⁹ ſequēti-
bus ſolēt p̄poni ſi nulla asperitas vocis phibeat.

Abs tancū i p̄pōtōe cōsonātib⁹ ſolēt p̄poni Ab
oībus i p̄pōtōe p̄ponit lris abſq; c. vel q. vi
t. ut abbrevio. abduco. affaē. nam b. in f. cōuerſa ē
Aufero in quo b. conuertit in u. tam euphonie q̄
diſfētē cauſa. ne ſi affero dicas ab ad p̄pōtōne
& fero cōponi videaē. abluo. abnego. omittit in
quo b. in m. cōuertere. arripio in quo b. in r. ſuertiē
asporto in quo b. in s. mutatur. licet & i aspello
diſfētē cauſa. ne ſi apporto. & appello dicāt ab
ad cōposita estimēt. Hec p̄s. Vnde versuſ. Ab ſi
cōponis elemēta quecunq; ſequimē C. q. c. tantum
ſimul he tres excipunt. Ex p̄dictis collige. q̄ hec p̄
pōtō ob his literis ſequētibus mutat b. i illas. ſez
c. ut occido f. ut offero g. ut oggānio p. ut oppo-
no Quādoq; ſubrahiē b. ut opio ſi autē ſequat m.
ſubrahiē b. ut omittit vel mutat in m. ut omittit
to Quādoq; tamē intercipit s. cū dictōne incipiē
te a c. ut obſcurus obſcenus Vñ quidā dixit de p̄
dictis Cur. fert. grex. po. mū. nunc. ob. mutatur
in illas Ex p̄dictis patz. q̄ opprobriū ſcribiē p̄ ge-
minū p. Compone em ex ob & pbzū mutato b.
in p. De ab ſatis patz p̄dicta. Sub ut vult p̄ſc.
in tractatu p̄pōtōnū his lris ſequētibus mutat b
in illas. ſez c. vel f. vel g. vel m. vel p. ut ſuccūbo
ſuccurro. ſufficio. ſuffero. ſuggero. ſumetto. ſumo
ueo. ſupparo. ſuppono & ſic de alijs ſimilib⁹ In cō-
pōtōne vero modo locale ſimiliter ſic ſuppono ſbiſcō ſumitto ſbduco ſbtraho mō di-
minutiā vi. ut ſubraideo ſbriſtis ſuſtūdo An vo
ſub mutet in r. ſequēte r. nō ſacit mentōne p̄s. in
xiiij. li. in tractatu de p̄pōtōib⁹ Sed in secūdo li.
ut dictū eſt ſup̄. dicit p̄s. q̄ b ſequente r. plerunq;
in eam cōuertere. ut ſurripi ſc̄. vide ſup̄ Dicit etiā
ibi p̄ſc. q̄ b mutat in ſ. ut iubeo a quo venit iuſſi
Conuertit etiā in ſ. cauſa diſfētē in asporto &
aspello ut ſup̄ dixit De p̄dictis dici pōt. cor. fu. ga-
mel. poz p̄cedens ſub trahit ad ſe Quādoq; autē
remanet b ſequete c. ut ſubcēterici⁹. ne ex ſucco &
cinerē cōponi videaē Dicendū eſt ergo ſuſcontra-
tie. licet quidā dicant ſubcēterarie p̄ b Quidā etiā
dicunt obceco p̄ b. licet hoc nō habeat a p̄ſc. Atē
nota hic. q̄ ſcdm p̄ſc. ſuſcipio & ſuſtuli ſunt cōpo-
ſita a ſuſum vel ſuſum aduerbio & nō a ſub p̄po-
tione ſuſcipio em cōpoſtū a ſuſu & capio ſuſtu-
li a ſuſum & tuli Q autē nō ſunt cōposita a ſub pa-
tet Nā ſi in ſuſcipio ſuſiſz b. non ſuſiſz mutata i ſ.
ſequente c. imo in c. ſicut in ſuſcurro a ſub & cur-
ro Similiter ſi in ſuſtuli ſuſiſz b. nō ſuſiſz mutatū
in ſ. ſequente c. imo remaſiſz integrū. ut in ſuſtē
nō ergo nō ſunt cōposita a ſub ſed a ſuſum v̄ ſuſ-
um ſuſcipio autē & ſuſcipio ſimiliter ſunt cōpo-
ſita a ſuſuz & nō a ſub Si em cōposita eēt a ſub re-
maniſiſz b ibi & nō ſuſiſz mutatū in ſ. ſic patz in ſi-
milib⁹. ut ſuſto & ſuſtito Composita ergo ſunt
a ſuſum vel ſuſum Hic tamē ſciendū ē. q̄ ſ. quod
erat in illo aduerbio ſuſum ſuſtractum eſt ppter
alud ſ. qđ erat ex pte illius cōponētis ſez ſpica v̄
ſpecio. nā ſi remaſiſz ibi ſic in ſuſtuli & ſuſcipio
geminate ibi par cōlonans an alteram cōfonantē
Vnde dicit p̄s. ſuſcipio quoq; & ſuſcipio a ſuſuz
vel ſuſum cōponunt. ſed abſciūt vnuſ. q̄ ſi non
pōt duplicari cōfonantā alia ſuſsequēte cōfonantē.
qm̄ nec antecedente niſi ſit muta ante liquida. ut
ſupplex. ſuſfragor

Q Nullam ſup̄iorē ſillabaz termimat niſi ſe-
quens i cōpiat a c. vel a q. ut bacca bucca
ſuccus ſuccus. q̄. ecquis. quicq; acq; Ex

hoc quoq; ostenditur eandē vim habere c. & q. Si obiectatur de needū. necne. necnō vbi pcedēs sillaba definit ī c. & tamē sequēs non incipit a c. vel a q. Dici pōt. q̄ p̄. in tellexit de cōpositis ex prīcipalibus pribus. i. noīe & verbo. Vel dicas. q̄ non sunt cōposita. sed sūt irregulares dictōnū aggreditōes sub vno accentu pferende. quidqd autē p̄ d. scribiē. Et scias. q̄ c. cū e. & i. rep̄sentat plene sonū suum. vt cecus cibis. Cū a vero vel o. vel u. sonū habet lr̄ k. vt caput culex coma. vt quidam dicunt. Itē aniaduerte. q̄ c transit in g. n. pcedēte. vt quingēti. Compositū ē ergo a quiq; & cētū cōuersa c. m. g. ppter affinitatē quā habet g. cū n. tantā enī affinitatē habet n. cū g. q̄ sepe facit c. cōuerti in g. pcedēte tñ n. vt quingēti. quadimēti cuius signū est. q̄ si non pcedat n. c. non cōuerti in g. imo remanet integrū. vt ducenti. trecenti. d. hoc etiam in g. dicam inferi⁹.

D Non terminat pcedēte sillabā nisi seqns quoq; ab eadē incipiatur. in simplicibus dictōibus & in pleriq; compositis. vt ab addit vel abaddier. addo. reddo. reduco. qd etiā reduco dicit̄. Virg. in. iiii. eneyō. Eiectā classem socios a morte reduxit. Hic tñ ipa consonans d. in ad ppositōe mutat̄ seqntibus his nouē lr̄s. c. f. g. l. n. p. r. s. t. vt accido. accubo. affectus. aggero. allido. anuo. applico. arideo. assidu⁹. assideo. attingo. Vñ versus. Cor. fla. grans. le. nis. pir. ra. sal. ta ad sibi mutat̄. Ex quo pat̄. fm̄ quodā. q̄ dicendū est assum affui. nō adsum p̄ d. assum⁹. nō adsumus. Item scias. q̄ d. aliqndo non mutat̄ sequēte p. sed abiec̄. vt aperio quod componit̄ ex ad & pario. aliqui dicunt q̄ componit̄ ex a & pario sed pri⁹ dictum magis michi placet. Subrabiē etiā d. in quibusdā cū sequēs dictio incipiatur a gn. vel sp. vel sc. vt agnitus. aspect⁹. ascendō. Vñ versus. Tolleretur inter tñ sequēt̄ si cōsona post a. Et ē ratō. quia regula sup̄ a p̄stiano data est. si due pares cōsonātes pcedēt̄ aliquā consonantē vna illaz debet abici. vt asto ascendō. ne gemiātō cōsonantis sit ante consonantē. q̄ nec āte consonantē nec post consonantē debet fieri gemiātō cōsonantis. nisi altera illarum fuerit liquida l. vel r. vt supplico. supprimō. Sed obiect̄ de idcirco. quodcūq; & similib⁹. quorum prima sillaba definit m. d. licet sequēs non incipiatur a d. Dico. q̄ ista regula nō semp̄ verificat̄ in compositis fm̄ p̄. & ideo fallere pōt̄ in illis. sicut etiam in his dictōib⁹ adeo. aduro. Alijs aut̄ sequētibus lr̄s inteḡ manet d. in compositōe. vt adbibo adhereo. admitto. adquirō. aduoco. Inuenit̄ amitto sed cōponit̄ ex am. ppositōe inseparabilē. Amitto em̄ ex a. pponit̄. admiror & etiā amiro ex ad & ex am. ppositōib⁹ inuenit̄. Sic ergo d. integra manz sequēte q. vt adquirō scdm̄ p̄. Sed obiect̄ d. quicq; vbi d. mutatur ī c. sequēte q. Vnde sup̄ dixit p̄. q̄ d. transit in c. vt accedit. quicq;. Dico. q̄ hoc intelligendū est de hac ppositōe ad. q̄ nō mutat d. sequēte q. vt adquirō. sicut pat̄. p̄ textū p̄. qui dicit̄. alijs aut̄ sequētib⁹ lr̄s. integra manet d. in compositōe. vt adbibo adhereo. & cetera. semper exēplificat̄ de ad. & sic de quicq; non est obiectō. Vel pōt̄ dici. q̄ hec consonās d. sequēte q. reman̄ integra & non mutat̄ vt adquirō. Hoc aut̄ dictuz esse vidē. q̄ cum q. & c. rep̄tent idem elementū vidē. q̄ sic d. mutat̄ in c. sequente. c. vt accipit̄. Ita etiam d. sequēte q. sed reman̄ tūc immutabilis ginalē i cōpositis ab hac ppositōe ad & fere vbiq;

etiā i alij cōpositis. hoc dico q̄ quādoq; mutat̄ ī c. cā euphonie. vt quicq;. & etiā quicq; vt dicūt̄ quidā. Alij vero dicūt̄. q̄ quidqd scribiē p̄ d. non p̄ c. Vnde non mutat̄ ibi d. sic nec i quodq; v̄l qd̄ q̄. Nec p̄. exēplificat̄ nisi de quicq;. vt patū t. Dicit̄ em̄ d. trāsit ī c. vt accipit̄ quiq;. & sic ex verb̄ p̄. non habet̄. q̄ quidqd scribā p̄ c. Item nota. q̄ nullum verbum definit ī d. Vñ mq̄ scribiē per t.

Volo etiā te scire. q̄ q̄dam cognatō sive affinitas ē inter d. & z. Vnde quidā scribētes d. sepe ex primū z. in sono. antiqui em̄ scribebat medēcius p̄ mezeicius. Similē affinitatē habet̄ in sono d. & t. sic pat̄ in terminatōe istoz noīm. caput. apud. Parum em̄ distinguit̄ ī d. & t. quo ad sonū. Itez mē t. sine aspiratōe & t. cū aspiratōe est d. media ve declarab̄ ī b. lr̄a.

F Nullā terminat̄ sillabam. nisi loco b. vel d. vel s. vel x. in ppositōib⁹ sit posita cum sequēs dictio ab eadē incipit cōsonante. ve officō. sufficō. affectus difficilis. diffundo. efficio. Et ex hoc quoq; muta eē ostendit̄ f. fm̄ q̄ cūz omēs semiuocales simplices solēt̄ ī medijs dictōnib⁹ gemiāri. hec nō geminaē nec terminat̄ eas sic ille nisi ī suo noīe pp̄p̄. sc̄ qñ dicit̄ f. H̄z etiā quā dol. & r. pponit̄ liquidis more mutaz. De offa n̄ est q̄stio. q̄ cōponit̄ ex ob. & f. f. & ita f. ē ibi posita loco b. & d. offa quasi offans. id ē. conē fantez q̄ noceat fanti cū eius os impleat. Vñ quidā. Offa noīz fanti. sed p̄dest esunēti. Item scias. q̄ f. magnā affinitatē habz cū ph. ī sono. vt pat̄ ī fili⁹ & philipp⁹. & scribit̄ f. ī latiniſ dictōib⁹ ph. ī grecis. nec tam fixis labris p̄nunciāda ē f. quō ph. atq; hoc solū interest. vt dīc p̄.

A Pud latīnos nullīz sillabe ē terminalis nisi cū loco b. vel d. ponit̄. vt ī ad vel sb̄ v̄l ob ppositōe. vt aggero. agger. suggero. oggānō. Est quādoq; n. principaliſ sillabe. & an se assuit̄ g. vt p̄ nat̄. gnat̄. p̄ not̄. gnoē. atiq̄ dicebat̄. Vñ ignot̄. nosco. gnoscō. noui. gnoui & post n. c. sepe positā ī g. cōuertit̄. vt ī nume ris. quadrigenti p̄ q̄drincēti. a centū quingēti. se p̄tingēti. octingēti. Adeo em̄ n. p̄posita facit c. ī g. cōuerti. q̄ ī quib⁹ n. non ē numeris seruat̄ c. vt ducēti. trecenti. se centi p̄ sexcenti. Ad p̄dictorū declaratōem scias. q̄ ī his p̄positōib⁹ ī & con n. altera n. se quēte plerūq; mutatur ī g. vt ignosco. cognosco. ignotus. cognitus. cognat̄. ignominia. ignarus. ī quibusdā sup̄dictis subētē n. a predi cētis prepōib⁹. q̄ ī altero conponentiū inuenit̄ g. vt gnat̄. vel addit̄ per p̄thesim. vt dicāt̄ gnoscō gnoui. Vnde dicēdum ē. dimosco. īne g. Preterea sup̄mū facerz dīgtum si ibi esz g. sic agnitū cognitum. & p̄cipiū p̄teriti passiū facerz dignitus sic cogitus agniet̄. qd̄ tamē non dicim̄. Item scias. q̄ ī c. sine aspiratōe & c. cū aspiratōe media ē g. sic declarab̄ ī b. Item i. consonās haber ī so no affinitatē cū g. & īde est. q̄ plures scribut̄ ma gister per g. cum rectius fm̄ huḡ. scribā p̄ duo iū vñum consonās & aliud vocale vt maiſter

N Non pōt̄ terminare sillabam. Et si opona tur de vah & ah & ob ī tīectōib⁹ ī q̄bus vidēt̄ h̄ termiare sillabā. Dico q̄ h̄ sap̄ appcopā. quia p̄fecta sunt vocalia vaha aba & oba. Nam suum est īteriectōis p̄ferrī voce ab sconzita īteriectōes enī significant affect⁹ animi qui perturbant mēte loquētis ne p̄fecte lo qui possit̄. Hoc icellige de dictōib⁹ latīnis. Nā ī theologia

venimur dictioib⁹ hebraicis in quibus aspiratōnis nota post tres mutas terminales habetur. post c. ut sadoch. post p. ut ioseph aleph. post t. ut de leth. Item scias. q̄ si aspiratō ponat inter aliquam consonantē & vocalē sequentem in eadē sillaba. tūc aspiratō attribuiē consonāti pcedēti et nō vocali se quēti. ut nichil. philippus. Item si dictō incipiēta a vocali aspirata cōponit cum alia dictōne remanente vocali vel muta remanet aspiratō. ut reba: beo. prohibeo. exhibeo. s̄i ab ijscaē vocalis. abijsi: tur & aspiratō. ut p̄beo. Item nulle p̄positōnes v̄l cōiunctōnes aspiranē. require sup̄ ubi de aspiratiōne dixi. Nota etiā. q̄ sicut dicit ps̄. iter c. sine aspi: ratōe & c. cū aspiratōne media ē g. Inter t. sine aspi: ratōne & t. cū aspiratōne media ē d. Inter p. sine aspi: ratōne & p. cū aspiratōne sine f. media ē b. H̄t igiē medie g. b. d. & dicunē medie. qz nō ita leniter sonant sicut ille non aspirate. nec ita aspe sicut ille aspirate. Verbigrā g. non ita leniter sonat sicut c. sine aspiratōne. nec ita aspe sicut ch. & ideo debet esse media inter c. & ch. & ideo d̄r media inter c. sine aspiratōne & c. cū aspiratōne. i. inter c. & ch. Si militer d. n̄ ita leniter sonat sicut t. sine h. nec ita asperc sicut th. Et ideo diciē media iter t. sine aspi: ratōne & t. cū aspiratione. id ē. inter t. & th. Simi: liter b. n̄ ita leniter sonat sic p. sine h. nec ita aspe sicut ph. sive f. Et ideo d̄r media inter p. non aspi: ratā & p. aspiratā. id ē. inter p. & ph. Et notā dum ē. q̄ in lenibus. i. in tribus p̄dictis consonanti: bus. sc̄ p. t. c. non aspiratis pulsus exterior ē. id ē circa labia. qz formanē i. extremitate labior̄. ut pa: tet in earū prolatōe. In aspis vero. id ē. i. illis aspi: ratis pulsus sit interior. id ē. in gutture. qz in gut: ture formanē. Medie vero eaz̄. sc̄ b. d. g. obtinet mediū locū. qz nec formanē circa labia nec in gut: ture. sic pat̄z in prolatōe eaz̄. sed formanē quasi i. lingua affixa medio palato. qui loc⁹ ē medi⁹ inter: guttur & labia. Et hec ē una causa qua confirmat ps̄. b. d. g. esse medias p̄dictarum

B Nullius sillabe p̄t ē terminalis.
Quacunq; consonante sequente p̄t ante: cedētē terminare sillabā. ut albus vlcus. soldū. alfeus. algeo. illud vlm⁹. alnus. capa fullit. aleus. silua. mulxi. Q. & r. solis sequē: tibus non inueni ātecedēt l. nā h. & k. nec possunt post l. inueniri.

R Terminat supiorē sillabam qñ sequēs sil: laba incipit a b. vel p. vel altera m. ut cā: bisos. ambo comparo. imperiū. sumus. bā: mon. Vnde versus. M. vel p. vel b. n̄sq̄ vult n̄ fore p̄ se. Illius ergo loco semp m. ip̄e loco. Notā dum. q̄ inuenit an cōiunctō & scribiē p̄ n. ut ibi. Eloquar an sileam. & nunq̄ inuenit in p̄positōne. Am aut̄ p̄positō nunq̄ inuenit i. appositōne. immo: semp in p̄positōne. ut di. dis. re. se. am. con. Ex p̄: dictis pat̄z q̄ ante c. d. e. q. f. non ē scribēda. m. s̄; n. ut nūcubi. tantundē. eundē. identidē. nunquid. anfractus. Et mutaē in p̄dictis m. in n. Item quo: tienscunq; hec p̄positō circū cōponit cū dictōne incipiēta a vocali m. debet scribi s̄; non p̄ferri. ut circūago. circūamīct̄. circūeo. Vnde versus. Cir: cū op̄ita vocalis si comiteē. M. non p̄ferē. s̄; so: la figura teneē. Hoc aut̄ sit ne m. videat̄ sillabica: ri cū sequēte vocali & p̄pter sonum difficultē. quia: sonus ei⁹ terminat labijs clausis. sed statim debent: labia ap̄iri p̄pter sequēte vocalē. Vide etiā in cir: cūeo is. Itē sciēdum. q̄ inuenit con. & cū. Hec

p̄positō con. scripta p̄ o. & n. nunq̄ in appositōne inuenit s̄; in compositōe tm̄. Et mutaē quandoq; n. in m. & maxē sequēte b. ut cōburo m. ut cōmic: eo. p. ut compono. Cū vero scripta p̄ u. & m. nun: q̄ inuenit in cōpositōe. Ex quo etiā pat̄z. q̄ mecū tecū. sc̄cū. nobiscum. robiscū. non sūt cōposita. & ē cum quādoq; aduerbiū pale. ut cum veneris ad me. id ē q̄ndo. Quandoq; cōiunctō adiūctiua. ut cū seruas michi diligō te. Quādoq; ē p̄positō ser: uē ablatiuo. ut rado cū illo ad ecclesiā

D Termiat antecedētē sillabā sequētib⁹ c̄: n̄. v̄l o. vel f. vel g. vel altera n̄. v̄l q. v̄l s̄. v̄l t. vel i. vel u. etiā p̄ consonātib⁹ posi: tis vel x. ut manc⁹. cōduco. cōficeor. cōgru⁹. annus inquirō. confit⁹. anthoni⁹. cōiūgo. cōuerto. anxius N. aut̄ sequēte b. vel p. i. m. cōuertit. ut imbuo. im: pius. L. vero vel m. vel r. sequētibus in cas cōmu: taē. ut collido. immunis. corrupo. Et pene vbiū qz con. p̄positō ante dictōne ab r. incipientē com: ponit̄. hoc idē pat̄z. & hoc recte cum nec i. simpli: cibus inuenit̄ dictōib⁹ n. ante r. nisi forte in aliq; proprio nomine. ut henricus. conradus. Ex hoc pat̄z. q̄ he p̄positōes in & con. si cōponanē cum di: ctōne incipiēta ab r. v̄l. querunt n̄ in illas. ut ir: ruo. illudo. collido. corruso. Veruntamē con. com: posita cū dictōne incipiēta ab r. q̄ndoq; retinet n̄. Et iō dicit ps̄. pene & fit causa differētie. ut cōri: go gas. fuissz. enī ibi concidētia inē primā personā hui⁹. verbi corrigo. gis. & primā hui⁹ verbi corri: go gas. sedm quosdā. Simile iudiciū d̄ similibus habeē. Itē sciās. q̄ hec p̄positō con quādoq; in cōpositōne p̄tit n̄. sequēte vocali. ut coco is. a cō: & eo is. subtracta n̄. causa euphonie quādoq; cō: uerit̄ n̄ i. m. ut comedo dis. & hoc etiā fit causa euphonie. & sillabicit̄ m. cum sequentī sillaba & non cū prima. Et hoc accidit p̄p̄e mutatōne cō: sonantis. Et si obijcas omis p̄positō ita sillabicit̄ da ē in compositōne sic p̄ se ut habeat̄ a pris. Dico q̄ hoc verificaē q̄ndo p̄positō remanit̄ integra. hic aut̄ corrumpt̄ cū n̄. conuertat̄ in m. Si vlera istes dices. Ergo a simili potuit fieri in hoc verbo coco is. ut quererec̄ n̄. in m. & dicatur comeo mis mit̄. Dico q̄ fuissz ibi cōcidētia inē secundā & tertiam psonā hui⁹ verbi como is it. quare causa vitandi cōcidētiam illā nō ibi querita fuit n̄. in m. imo subē: cta ē n̄. causa vitandi cacephaton. Itē nota. q̄ sic dicit huḡ in erge. En̄ apud grecos tantū valz quā: tum in apud latinos. vnde noia greca sive notha q̄ p̄dictam p̄positōem habet̄ in sui cōpositōne pos: sunte scribi indifferēter mō p̄ en modo p̄ in ut enti: mema & int̄imema energumin⁹ & innergumin⁹ encastū & incaustū. Et sic de silib⁹ dicas

P Nullā terminat sillabā nisi sequēs incipiāt̄ a p̄. ut lippus appetet. appellatiū. oppro: briū approbat̄. No np̄t terminat̄ sillabā. quia q. & k. semp ē inīciō sillabaz̄ inueniunt̄. Et ap̄d̄ atiq̄os poneat̄ cui p̄ qui sicut & quā: p̄ tu. sillaba & quur p̄ cur ut sup̄ dixi in q̄ & k̄ d̄. l̄. Et sciās q̄ q̄ nunq̄ p̄t̄ sillabicit̄ vel scribi nisi sequētibus duab⁹ vocalib⁹ q̄ sunt m̄ exdē̄ sillabā se: cuz. Vnde lic̄ ille n̄s quis scribaē p̄ q̄ ḡs tamen: eius non scribiē p̄ q̄ s̄; p̄ c. ut cuius. qz in cui⁹ i. cō: sonans est non vocalis. Pat̄z etiā ex hoc q̄ equ⁹ eq̄ & equis qua quū & similia debet scribi per duo u: vocalia abo ut sup̄ dixi i. u. p̄sonāte ubi eḡ d̄ l̄.

B Quacumqz consonante seqnre pot termia
 re priorē sillabam ut morbus p̄cus ordo
 perficio corſinum opidi noīmen margo
 p̄bico perlego pluceo interluniū carmen carnis
 corpus arquipotēs arquitenens cursus morsus ar
 tus giuris curuus xerxes In quibusdā tamen cō
 positis iuenio r. in l. ouerti. ut intelligo & pellicio
 p̄interlego & p̄licio. pellego p̄plego. pelluceo p̄
 Nullam supiorem sillabā ter pluceo
 minat in simplici dictōne nisi sequēs ic
 piat ab eadē. ut castus. & n̄li in cōpositis
 ab his consonātib⁹ incipiāt. sc̄z c. f. g. m. p. t. vel i.
 & u. consonātib⁹. ut obscur⁹. discucio. transfero.
 transgredior. trāſmeo displicez. disterniat diſūgit
 transuebo In oībus p̄dictis cōpositib⁹ ē s. ter
 minalis p̄ponis Nam in simplicib⁹ dictōib⁹ neces
 se ē s. & c. eē eiusdem sillabe. ut pascua. lusc⁹. M.
 etiam v̄l p. vel t. seqnre s in simplici dictōe s. eius
 dem sillabe secū ē. ut coſmus. p̄ſper. testis Et ſcias
 q̄ p̄ſ. in ſecūdo libro maioris obſcuē determiniat de
 s. Scire etiā debes. q̄ ait p̄ſ. in xiiij. li. Ab m. v̄l. u.
 loco consonātis incipiētibus ſolet in cōpositōne p̄
 ponī a. ut amēdo. amens. aueho. aū q̄. in appositōne
 abs. ut abſ quolibet. Ante c. vero vel t. in appositō
 ne. ut abſcondo. abſcedo. abſtraho. ob
 ſtru. abſtimo. frēqntius tamē a & ab & ab a ver
 bis paſſiuis vel ablaſis iūgūne ut amor a viro vel
 ab illo. accipio ab illo. vel abſ quolibet aufero v̄l
 ab illo aufero. Hec p̄ſ. Abs etiā in appositōne inue
 nitur cū dictōne incipiēte a t. ut p̄ſce hoc abſ te.
 De abſ etiā dixi in b. Itē ut dicit p̄ſtian⁹ in xiiij.
 li. Hec p̄positione trāſ & cōponē & ſepatur. ut trāſ
 ueho. trāſfero. trans padū. trans tybium. & quan
 do oponiē cū dictōne incipiēte a d. v̄l n. v̄l i. conſo
 nante amittit ns. ut trādo trāduco trāno trāſcio
 traieci. cū i. vo vocali remanet integrā. ut trāſitus
 & etiā cū alijs vocalib⁹. ut ēnſact⁹ trāſeo Ex dīſ
 patz. q̄ in mat̄. j. c. dicendum ē cum nolleſ eā tra
 ducere. ut abſciē. tā in ſcriptura q̄ in p̄nuntia
 tōne ns. Item ut in eodē libro dicit p̄ſ. Di & dis p̄
 positiones ſemp in opositione inueniunt. & habēt eā
 dem ſignificationē quā ab & abſ ſunt aut ſeparie
 ut diuidio dis. diu duco. diſtraho. diſcurro. q̄d dyā
 p̄positione apud grecos facit. Et ſcīdū. q̄ tūc dis p̄
 ponē q̄ndo ſequīt̄ c. v̄l f. vel p. v̄l s. vel t. vel i. lo
 co consonātis. ut diſcubo diſcūtio. diſtero diſſido
 diſfundio in quib⁹ s. in f. cōuertere euphonie cauſa.
 diſplices diſputo diſiicio diſtero diſtraho diſtri
 buo diſtorqueo diſiectus diſiungo. Alijs vo qui
 buſcunqz consonātibus ſeqnibus di p̄ponē. ut di
 nosco dimitto diu duco digero diu duco diu duco.
 & vbi q̄ p̄onē di. excepto diu duco & diſere. luca. i. v.
 Et n̄ adiſſe diu duco ſuffragia plebis. Orae. Fecū
 di calices quē n̄ fecere diſertū. Cōponē aut di
 rimō a di & emō interpoſita r. cauſa euphonie. Di
 ſertus vo cōponē a di & ars interpoſita s. Et no
 ea. q̄ di q̄n̄ cōponē cū dictōne incipiēte a vocali
 & tunc aliqñ recipit r. cauſa euphonie. v̄l cauſa vi
 tandī hiatū. ut diu duco. Quandoqz recipit s. ut di
 ſert⁹. Tamē ſcias. q̄ bis & tris cū cōponē cū dīſ
 ne incipiēte ab f. abſciūt s. & p̄mā corripit. Nā i.
 ante f. ſiue ph. p̄ducē ut riſheus p̄ter cōpoſita a
 numeris. ut biſidus triſidus bifari⁹ & ſimilia
 alibi. utiqz. poſt p̄. Dico q̄ non ſunt p̄prie cōpo
 ſitōnes. ſz poti⁹ q̄dam irregulares deōnū. aggrega
 tōnes. & ſic obieſtio cefat

X Nullam ſillabā termiat in media dictōne
 niſi in cōpositis a p̄poſitione ex q̄ in te
 gra manē pot ſeqnre c. v̄l p. vel q̄. vel t.
 ut excurro expello exquirō extēdo. S. etiam ſeqnre
 ex abij. iē ſ. ut exequor. Vn̄ versus. X. p̄cedēt
 cadit ſ. d. parte ſeqnre. L. quoqz ſeqnre inuenitur
 in hoc noī exlex ex integrā. F. eīm ſeqnre in eā con
 uertitur x. ut efficō effūdo effero. Ceteris vero cō
 ſonātib⁹ ſeqnib⁹ e. n̄ ex p̄poni ſolz. ita dicit p̄ſ.
 in ij. maio. In xiiij. aūt libro ſic dicit. Etiam in ap
 politōne & cōpositōne inueniē aīn b. d. g. l. m. n. r.
 & aīn u. & i. loco consonātū ſoitas. ut ebiſo. e
 duco egero eludo emineo enarro eruo crīprio cue
 ho ejao q̄d cōponē ab e. & iacio ouersa a m i. v̄n
 de debet ſcribi p̄ duo ij. Reliquis vero cōfonātib⁹
 ſeqnib⁹ ex p̄poni. non e. ſc̄z c. ut excurbo. f. ut ef
 ficio effundo. effero in quib⁹ & ſimilib⁹ x. in f. cō
 mutatae euphonie cauſa. h. ut horreo exhorreo ex
 hibeo. p. ut expello. q̄ ut exquirō. t. ut extēdo. Vo
 calibus quoqz ſeqnib⁹ tam in appositōe q̄ in ſpo
 ſitione ex p̄ponit. ut exarō exegi. exigo exolutus
 exulcerō exequac̄ exaudio. S. vero ſeqnre x. abſciē
 ſ. ut exequor ab ex & ſequor. ſz q̄n̄ d. hoc q̄d di
 p̄ſ. q̄ in x. nulla ſillaba termiat in media dictōne
 niſi in cōpositis a p̄poſitione ex q̄ integrā manē pot
 ſeqnre c. r̄. Inueniē eīm instantia in dextra dextroz
 ſum. ſexcenti. ſexdecī. textus. ſexagita & ſimilibus
Ad hoc dico. q̄ p̄ſ. hic obſcure locut⁹ ē. Vnde pre
 dicta verba ei⁹ a diuersis diuersimode exponuntur
 Quidā eīm dicit. q̄ intelligunt d. cōpositis & nō
 ſimplib⁹. & ſic non ē obieſtō de textus. quia ſim
 plex ē. Q̄ aūt definat in x. in media dictōne testat
 p̄ſ. dices in xij. li. X. antecedēt vñ inuenio in tuſ
 ve a texo tertius. ſic ergo intelligit de cōpositis. ſz
 quidā coarcāt hanc regulā ad oposita ab aliq̄ ſpo
 ſitione. & ſic non ēt obieſtio de ſexdecī. q̄ nō ē cō
 ſitōne a p̄poſitione ſz a noī. & tūc ē ſenſus. Nulla
 ſillaba in iūctura opositionis definiſt in x. i. aliq̄bus
 opositis a p̄poſitione niſi in cōpositis ab iſta pre
 poſitione ex q̄ integrā manē potest ſeqnre c. r̄.
 Quidam vero dicit p̄ſ. Nā nulla ſillaba in iūctura com
 poſitionis definiſt in x. niſi in cōpositis ab ex. Si er
 go obſciāt d. dextrosū. dico. q̄ x. non ē ibi in iū
 ctura opositōis ſiue in media dictōne ſeu i fine p̄a
 mi cōponentis. ſimo ē ibi r. Cōponē eīm a dextera.
 & verſū. Et ſcias. q̄ tūc d. x. ſponi in iūctura opo
 ſitionis. q̄n̄ ē finis p̄mi cōponentis. & nichil addi
 tur iē ſponētia. h. tē ſponēt ſe x. ſexdecī. q̄ hic x.
 ē in iūctura cōpositōis. Cōponē eīm a ſex & cen
 tum. Ad hoc dicit quidā. q̄ ſeſcēti p. ſ. debet ſcri
 bi. q̄r x. mutat̄ in ſ. Alij dicit. q̄ x. abſciē. & ſic ſe
 centi & ſedecim ſcribunt ſine ſ. & x. & hoc magis
 michi placz. ſexagita eīm cōponē a ſex & gētos.
 q̄d est deē. Vn̄ non ē ibi x. in iūctura cōpositō
 nis. q̄ a p̄onē & addiē in ſe cōponētia. Vn̄ nil
 p̄hibet qui ſcribae p. x. Aliqui ſunt qui intelligunt
 p̄oietam regulam in ſimplib⁹ & cōpositis. Vnde
 ſic exponunt verba p̄ſ. In x. nulla ſillaba termiat
 in media dictōne niſi ſeqnre c. v̄l. p. vel q̄. v̄l. t. &
 hoc apparz i cōpositis a p̄poſitione ex q̄ integrā manē
 pot in hiſ verbis. expello. excurro. exquirō. exten
 do. Predeā regula ſic iſellecta ē plana. & verifica
 tur tam in ſimplib⁹ q̄ i ſoponit ḡnaliter.

Vocalis ē. & iō pōt termināe sillabā. &
incipē q̄cunq; oīsonāte seq̄nte v̄l p̄cedēt
sicut om̄es vocales faciunt.

In pegrinīs dīctōibus semp̄ in principio
mūenīe sillabe. **E**t si antecedat alia sillabā
necessē est eā vel in vocalem desinere
vt gaza. vel in n. vt melanzothos. vel in r. vt ario:
barzanes. **S**ed op̄ponit de achaz. vbi z. non in principio
sed i fine sillabe est. **P**otest respōderi. q̄ no
men hebreū est. **P**ris. aut̄ de latīnis vel grecis dōci
bus intelligit. **E**t scias. q̄ pegrinū hic app̄ie appellatur
grecum. Aliqñ aut̄ sub pegrino apprehenditur
greca dictio & barbara. aliqñdo om̄is dictō que
non ē in propria lingua.

De quattuor accidentib⁹ sillabe.

Ixim⁹ de līs terminātib⁹ sillabā. nunc d
accidentib⁹ sillabe dicam⁹. **N**Scias er
go. q̄ vnicuiq; sillabe accidit tenor. sp̄i
ritus. temp⁹. numerus literaz. **T**enor acut⁹ v̄l gra
uis vel circūflex⁹. in dīctōne tenor sive accentus
ceretus. absq; ea dīctōne incertus. non pōt tamen
sine eo esse. **S**imiliter sp̄us asper vel lenis. Tēpus
vnū vel duo. v̄lecia. vt quibusdā placet vnū & se
mis. vel duo & segnis. vel tria. **V**nū. vt si vocalis
est brevis p̄ se. vt eo. vel etiā si vna consonās sim
plex sequat̄. vt caput. **V**nū & semis in omnibus
sillabis. vt lacrime. **E**t sciendū. q̄ non solū ante l.
vel r. sed etiā ante m. vt sup̄ docuim⁹ & n. posite
mutes faciunt om̄unes. **P**reterea. m. an n. posita fa
ciunt quidē om̄unes sillabas. Illud quoq; non est
p̄mittendū. q̄ trib⁹ consonantib⁹ sequentib⁹ pōt
fieri om̄uniis sillaba. qñ in principio sillabe sequētis
post vocalē correptam s. & muta. & post eā liqui
da sequit̄. Quippe cū s. in metro subterab̄ more so
lest veterū. vt horaē sermonū li. **L**iquimus insa
ni n̄dētes premia scribe. In longis natura. vel posi
tōne duo sūt tpa. vt dos ars. **D**uo & semis. q̄ndo
post vocalē naturaliter longā vna sequit̄ consonans
vt sol. **T**ria q̄ndo post vocalē naturaliter longā due
oīsonātes sequunt̄. vel vna duplex. vt mōs rex. Ta
men in metro necesse ē vnāquāq; sillabā. v̄l vnius
vel duū accipi tēpoz. **N**umer⁹ sc̄z literaz accidit
sillabe. q̄ vt sup̄ diximus. non min⁹ q̄ vnius. nec
plus q̄ sex literaz apud latīmos pōt mūenīi sillaba.

Prima p̄ huius opis de orthographia explicit

Secunda pars de accentu sive secūd⁹ liber incipit

Apletā iā p̄ dei grām p̄ma p̄
te huius opis que est d̄ ortho
graphia. Nunc de secūda pte
sc̄z de accentu videamus. De
accentu aut̄ hoc mō dicemus.
Primo ostendim⁹ quid sit ac
centus & quot sunt. Secūdo
ponem⁹ regulas ḡniales accē
tus. & questiones circa eas. Tercio manifestabim⁹
que & quot loca obtineat accentus & q̄re. Quarto
aut̄ ponem⁹ quādā regulas ḡniales valētes ad ac
centū cuiuslibet sillabe. Quinto subiūgem⁹ regu
las speciales de accentu prime & medie sillabe. & su
mā hic largo modo accent⁹ etiam ad tēpus. Sexto
dicim⁹ de accentu p̄tiū indeclimabilū. Septimo de
sex impedimentis accent⁹. & de dubijs circa ea.

De accentu generali.

Accent⁹ ē regularis modulatō vociis fcā
in significatiua p̄nūtiatōne principaliter
adiacēt̄ vni sillabe. Regularis d̄ ad diffe
rentiā metrice modulatōis. & mellice. q̄ accentum

non cōficit regularē. **A**dīacet aut̄ accentus principa
liter vni sillabe. quāuīs bīm ip̄m totalis dīctō iudi
ceū. **E**t dīcit̄ accent⁹ ab accīmedo. i. ad significatiū
aliquid canendo. qm̄ accent⁹ ad hoc mūet̄ est. vt
significatō dīctōnis melius distinguat̄. Tres aut̄
sunt accent⁹. sc̄z. acut⁹. grauis. & circūflex⁹. **A**cu
tus sit p̄ eleuatōem vociis. vt in p̄ma sillabe huīs
nomis domin⁹. Grauis sit p̄ inclimatōem vociis. vt
patz in media & ultima sillabis hui⁹ noīs domin⁹.
Circūflexus aut̄ sit p̄t̄ p̄ eleuatōem. & p̄t̄ per
inclinatiōem vociis. vt patz in p̄nl. hui⁹ infinitiu a
mare. **V**nde dīcit̄ p̄. in libro de accentu. Accentus
acutus iō mūet̄ est. q̄ acut̄ sive eleuat̄ sillabam.
Grauis vero eo. q̄ deprimat̄ atq; deponat̄. Circū
flexus ideo. q̄ deprimat̄ & acut̄. **E**t nota. q̄ qui
dam dīcūt̄ circūflexū nichil ē in tpe nostro. ponē
tes illū sub acuto. sed errat̄ penit̄ contra naturā
& artē loquētes. q̄ inter acutū & grauem oport̄
mediū mūenīri. Duo vero sunt p̄ncipales accent⁹
sc̄z. acutus. & circūflexus. **G**rauis ēī ē secūdariū.
In nullā ergo dīctōe possunt esse simul acutus &
circūflexus. nec duo acuti. nec duo circūflexi. Ha
bito ergo accentu alicui⁹ dīctōis acuto vel circū
flexo. relique sillabe eiusdē dīctōnis grauanē. **E**t
hoc obseruaē in simplici dīctōe. vt romanus. & in
positis. vt malesan⁹. uno ēī accentu regiē p̄ncipali

Ocandū est ergo. q̄ nulla sillaba brenis
in circūflectiē. Item oīs dīctō monosilla
ba naturaliter brevis acut̄. vt q̄s. dux.
naturaliter lōga circūflectiē. vt sol. & pax. Itez in
bissillabis si prima fuerit lōga naturaliter. & ultima
brevis. p̄ma circūflectiē. & ultima grauaē. vt ba
mus. & vrbe. In omib⁹ alijs bissillabis acut̄ pri
ma. & ultima grauatur. sive ambe sint longe. vt
estas. sive breves. vt mare. sive prima brevis & ul
tima longa. vt amāt. sive sit prima brevis naturali
ter. sed lōga positōe. vt frango. pco. arceo. fontes.
nact̄. cessi. gessi. In polisillabis id est. in trissil
labis. & sic deinceps si p̄nl. breviē. ātep̄nl. acuitur
vt dominus. & misericordia. Relique grauanē. Si
vero p̄nl. sit lōga naturaliter. sed ultima brenis.
penultima circūflectiē. vt amare. In reliquis autez
polisillabis penulē. acut̄. & relique grauanē. sive
penul. & ultima pouancē. vt amaret̄. sive penul.
sit brevis naturaliter. sed longa positōe. ultima exi
stente longa seu breui. vt confringit. vel cōstrigit
confringit. **Q**uestiones circa accentum.

Maiorem intelligentiā p̄dīctaꝝ regu
larum a p̄. tradīctaꝝ hic aliqua dubitabi
lia moueamus. Quero igit̄ primo. quid
sit tēpus p̄ductū. & quid correptū. Ad hoc dico
q̄ tempus correptū dīcēt̄ hoc. in quo generat̄ vox
vel sillabe aliqua ita. q̄ non possit generari in mō
ri. ad hoc. q̄ salue species illius litere vel sillabe.
Tempus vero p̄ductū. dīcēt̄ ip̄ius tēporis corre
ptī gemmatō. **E**t si obijcas om̄e continuū ē diuisi
ble in infinitū. & tēpus est hmoī. igit̄ potest in in
finitū diuidi. Dico. q̄ tēpus sc̄dm se & p̄ naturā
ppriam ē diuisibile in infinitū. sed in cōpatōne ad
formā vociis prolatā in specie non ē diuisibile ī in
finitū. Potest em̄ aliquid i se esse diuisibile ī in
finitū. In opatōne tamē ad formā rei simpliciter. vel
ad formā rei relatā ad motū. nō est diuisibile ī in
finitū. Verbigrā. Caro sc̄dm suā quantitatē sc̄dm
quā quāta diuisibilis ē ī infinitū. si tamē diuidatur
actu. contigit deueire ad quātitatem. quā non est
ultra diividere. ad hoc q̄ maneat sp̄s carnis. **S**ic